

Република Србија
Министарство финансија

БИЛТЕН

СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 3
март 2025.
година LXV
ISSN 0354-3242

БИЛТЕН
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА
ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 3
март 2025.
година LXV
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србија
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.gov.rs

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу
Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
Синиша Мали, први потпредседник Владе и министар финансија

Уређивачки одбор
Ана Панчић, др Драган Демировић,
Снежана Карановић

Главни уредник
Ана Панчић
шеф Одсека за односе Министарства са јавношћу

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стручна мишљења
за примену финансијских прописа
Министарство финансија Републике Србије
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд

Припрема
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2025 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

С А Д Р Ж А Ј
ЈАВНИ ПРИХОДИ
ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман пружања енергетске услуге у уговореном временском периоду коју пружа обвезник ПДВ у складу са Законом о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије 9
 2. Пореско ослобађање без права на одбитак претходног пореза примењује се на промет услуга образовања (предшколско, основно, средње, више и високо), као и са њима непосредно повезаног промета, у конкретном случају промета услуга исхране (организовање кетеринга или обезбеђивање рада сопствене кухиње) и услуга превоза ученика, које врши лице регистровано за пружање услуга образовања (приватно образовно – васпитна установа)..... 13
 3. Примена пореског ослобођења са правом на одбитак претходног пореза код промета добара и услуга који се финансира из средстава УНДП-а (програма Уједињених нација за развој у Србији) 15
 4. Порески третман пружања услуге производње која се врши производњској кући са седиштем у иностранству 23
 5. Примена пореског ослобођења из члана 24. став 1. тач. 10) и 11) ЗПДВ..... 26
-

6. Примена пореског ослобођења из члана 24. став 1. тач. 9), 10), 11) и 17) ЗПДВ.....	29
7. Примена Уредбе о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додатну вредност	33
8. Ако је покренут поступак за рефундацију ПДВ купцу првог стана, а није завршен за живота странке, на захтев наследника надлежни порески орган наставља поступак	35
9. На новчана средства названа чланарином, која обвезник ПДВ наплаћује за пружање услуга информисања, као и услуга организовања едукација локалним самоуправама, ПДВ се обрачунава и плаћа.....	39
10. Порески третман услуге накнадног достављања пртљага путнику у случају када путник тај пртљак није добио приликом слетања летелице на аеродром, коју обвезник ПДВ пружа авио компанији.....	40
11. ПДВ се обрачунава када страном лицу које није обвезник ПДВ у Републици Србији обвезник ПДВ (домаће или страног лице) у слободној зони изврши промет алата који се користи за производњу одређених делова аутомобила (алат после извршеног промета остаје у Републици Србији)	43
12. Примена Уредбе о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додатну вредност.....	46
13. Промет покретних ствари којима се опремају објекти који су предмет реконструкције не сматра се прометом добара из области грађевинарства у смислу члана 10. став 2. тачка 3) ЗПДВ нити споредним прометом који се врши уз тај промет	48

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Објашњење у вези са годишњим порезом на доходак грађана за 2024. годину.53

РЕПУБЛИЧКЕ АДМИНИСТРАТИВНЕ ТАКСЕ

1. Када јавно предузеће поднесе захтев надлежном органу у име и за рачун Града Београда републичка административна такса не плаћа, сходно члану 18. тачка 2. Закона о републичким административним таксама.....67
2. Приликом подношења захтева за издавање мишљења о примени прописа обвезник плаћа републичку административну таксу у прописаном износу за један захтев без обзира на то колики број питања је постављен у том појединачном захтеву69

НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ДОБАРА

1. Лице надлежно за одлучивање по захтеву за одлагање плаћања накнаде за примењена геолошка истраживања или накнаде за коришћење ресурса и резерви минералних сировина, на основу образложене документације може одобрити плаћање дуга на рате и уколико обвезник не испуњава услове из чл. 73. ст. 1 и 2. ЗПППА, под условом да обвезник као средство обезбеђења наплате достави неопозиву банкарску гаранцију или меницу авалирану од стране пословне банке, на износ који не може бити мањи од висине дуговане накнаде чије се плаћање одлаже71
-

2. Удружење није обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине уколико се финансира искључиво од чланарина, чланских доприноса, донација, дотација, субвенција и сл. нити има обавезу подношења пријаве од значаја за утврђивање ове накнаде.....	74
3. На поступак принудне наплате који спроводе јавна водопривредна предузећа на основу решења која су донета закључно са 2023. годином а поступак принудне наплате није покренут примењују се одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација.....	75
4. Службеници Секретаријата Транспортне зајединице ослобођени су плаћања накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада у случају увоза моторних возила за личне или породичне потребе.....	79
5. Пријава од значаја за утврђивање накнаде за заштиту и унапређивање животне средине подноси се свим јединицама локалне самоуправе на чијим територијама привредно друштво обавља делатност (претежну или другу делатност). Уколико је обвезник пропустио да поднесе пријаву некој од јединица локалне самоуправе на чијој територији обавља делатност то може учинити и накнадно, чим уочи пропуст	82

АКЦИЗЕ

1. Утицај статусне промене припајања, односно статусне промене издвајање уз оснивање, на добијене дозволе привредног субјекта уписане у одговарајуће регистре код Управе за дуван, са аспекта прописа којима се уређује област производње и промета дувана и дуванских производа	87
--	----

2. Остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте – течни нафтни гас (ТНГ), који се користи у индустријске сврхе, при чему се мања количина ТНГ-а користи за загревање пословних просторија, у случају када до сада није постојао калориметар који би прецизно мерио потрошњу гаса за грејање просторија у односу на индустријску потрошњу 88

ФИНАНСИЈСКИ СИСТЕМ

РАЧУНОВОДСТВО

1. На који начин се у пословним књигама привредног друштва Д.О.О евидентирају некретнине (зграде за металопрерађивачку индустрију и др), као и обрачун амортизације у вези са поменутим некретнинама, које се налазе у власништву оснивача (Републике Србије), али су дате искључиво на коришћење (без права отуђења) овом привредном друштву 93

2. Да ли је привредни субјект који је извођач радова (претежна делатност), а уједно се бави и производњом асфалта у обавези да има књиговодствену лагер листу или аналитичку картицу робе из које се види количина произведеног асфалта на годишњем нивоу, а у смислу класе 9: Обрачун трошкова и учинака - Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике 97

ПОДСЕТНИК

Финансијски прописи донети у марту 2025. године 101

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман пружања енергетске услуге у уговореном временском периоду коју пружа обвезник ПДВ у складу са Законом о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије

(Мишљење Министарства финансија, бр: 002403001 2024 10520 004 000 011 001 од 25. фебруара 2025. године)

Енергетске услуге уређене су Законом о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије („Службени гласник РС”, број 40/21). Према овом закону, енергетска услуга је услуга која обезбеђује материјалну или другу корист, односно добро настало комбинацијом примене енергетски ефикасних технологија или активности, које могу укључити рад, одржавање, управљање и контролу потребну за пружање услуге, која се пружа на основу уговора и која у нормалним околностима доводи до проверљивог, мерљивог, односно процењивог побољшања енергетске ефикасности или уштеда примарне енергије. Уговор о енергетској услузи се закључује у писаној форми између пружаоца енергетске услуге (ESCO) и корисника енергетске услуге. Уговор о енергетској услузи може бити: уговор о енергетском учинку, уговор о ефикасној испоруци енергије (топлотне и/или електричне енергије) или други уговор који за предмет има повећање енергетске ефикасности, односно остваривање уштеде примарне енергије или воде. Енергетска услуга може обухватити и енергетски преглед, пројектовање, грађење, реконструкцију, енергетску санацију зграда,

одржавање зграда и индустријских објеката, управљање и надзор над коришћењем енергије, као и друге активности.

Сагласно наведеном, када обвезник ПДВ закључи уговор о јавно-приватном партнерству са јединицом локалне самоуправе, а који, по својој суштини, независно од назива уговора, има за предмет пружање енергетске услуге (у уговореном временском периоду) у складу са Законом о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије, при чему се за сврху пружања предметне услуге врше активности које подразумевају замену, рационализацију и одржавање дела система јавне расвете применом мера уштеде енергије у уговореном периоду, обвезник ПДВ – пружалац услуге је дужан да за промет предметне услуге која се, у складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22 и 94/24

- у даљем тексту: Закон), сматра временски ограниченом услугом, обрачуна ПДВ по пореској стопи од 20% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом. С тим у вези, с обзиром на то да је у конкретном случају, према наводима из вашег захтева, уговорено пружање услуга на временски период од 15 година, односно 180 месеци и да је истим уговором предвиђена накнада на месечном нивоу, обвезник ПДВ – пружалац услуга дужан је да за сваки месец пружања услуге обрачуна ПДВ у складу са Законом примењујући правила која се односе на време промета делимичних услуга, независно од тога када је остварио право на одбитак претходног пореза по основу набавки потребних за пружање предметне услуге.

* * *

Сагласно одредбама члана 3. Закона, предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици

уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

Ако се уз услугу врши споредно пружање услуга или споредна испорука добара, сматра се да је пружена једна услуга (члан 5. став 6. Закона).

Услуга се сматра пруженом даном када је престао основ пружања услуге – у случају пружања временски ограничених или неограничених услуга (члан 15. став 1. тачка 2) Закона).

Изузетно од става 1. тачка 2) овог члана, ако се за пружање услуга издају периодични рачуни, промет услуга сматра се извршеним последњег дана периода за који се издаје рачун (члан 15. став 3. Закона).

Делимична услуга сматра се извршеном у време када је окончано пружање тог дела услуге (члан 15. став 4. Закона).

Делимична услуга из става 4. овог члана постоји ако је за одређене делове економски дељиве услуге посебно уговорена накнада (члан 15. став 5. Закона).

Сагласно одредбама члана 16. Закона, пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи:

1) промет добара и услуга;

2) наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга;

2а) издавање рачуна код услуга из члана 5. став 3. тачка 1) овог закона, услуга непосредно повезаних са тим услугама, као и

услуга техничке подршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период;

3) настанак обавезе плаћања царинског дуга, код увоза добара, а ако те обавеза нема, даном у којем би настала обавеза плаћања тог дуга.

Одредбом члана 17. став 1. Закона прописано је да пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (у даљем тексту: субвенције), у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Према одредби члана 42. став 1. Закона, обвезник је дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга.

У случају пружања временски ограничених или неограничених услуга чије је трајање дуже од годину дана, обавезно се издаје периодични рачун, с тим што период за који се издаје тај рачун не може бити дужи од годину дана (члан 42. став 2. Закона).

Одредбом члана 3. став 1. тачка 13) Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије прописано је да је енергетска услуга услуга која обезбеђује материјалну или другу корист, односно добро настало комбинацијом примене енергетски ефикасних технологија или активности, које могу укључити рад, одржавање, управљање и контролу потребну за пружање услуге, која се пружа на основу уговора и која у нормалним околностима доводи до проверљивог, мерљивог, односно процењивог побољшања енергетске ефикасности или уштеда примарне енергије.

Сагласно одредби члана 43. став 1. Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије, уговор о енергетској услузи се закључује у писаној форми између пружаоца енергетске услуге (ESCO) и корисника енергетске услуге.

Уговор о енергетској услузи може бити: уговор о енергетском учинку, уговор о ефикасној испоруци енергије (топлотне и/или електричне енергије) или други уговор који за предмет има повећање енергетске ефикасности, односно остваривање уштеде примарне енергије или воде (члан 43. став 2. Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије).

Енергетска услуга може обухватити и енергетски преглед, пројектовање, грађење, реконструкцију, енергетску санацију зграда, одржавање зграда и индустријских објеката, управљање и надзор над коришћењем енергије, као и друге активности (став 3. истог члана Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије).

2. Пореско ослобађање без права на одбитак претходног пореза примењује се на промет услуга образовања (предшколско, основно, средње, више и високо), као и са њима непосредно повезаног промета, у конкретном случају промета услуга исхране (организовање кетеринга или обезбеђивање рада сопствене кухиње) и услуга превоза ученика, које врши лице регистровано за пружање услуга образовања (приватно образовно – васпитна установа)

(Мишљење Министарства финансија, бр: 003433167 2024 10520 004 000 011 004 од 31. јануара 2025. године)

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22 и 94/24 - у даљем тексту: Закон), ПДВ се не плаћа на промет услуга образовања (предшколско, основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за

обављање тих делатности, ако се ове делатности обављају у складу са прописима који уређују ту област. Добрима, односно услугама чији је промет непосредно повезан са услугама образовања сматрају се нарочито уџбеници, храна, пиће и продужени боравак деце, при чему непосредна повезаност постоји само у случају када испоруку добара, односно пружање услуга врши исто лице.

Према томе, на промет услуга образовања (предшколско, основно, средње, више и високо), као и са њима непосредно повезаног промета, у конкретном случају промета услуга исхране (организовање кетеринга или обезбеђивање рада сопствене кухиње) и услуга превоза ученика, које врши лице регистровано за пружање услуга образовања (приватна образовно – васпитна установа), ПДВ се не обрачунава и не плаћа, независно од тога што је, према наводима из вашег захтева, накнада за те услуге посебно утврђена. Обвезник ПДВ – пружалац услуга нема право на одбитак претходног пореза по основу пружања предметних услуга.

Напомињемо, када наведене услуге врши лице које није обвезник ПДВ, ПДВ се не обрачунава и не плаћа.

* * *

Сагласно одредбама члана 3. Закона, предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

Одредбом члана 25. став 2. тачка 13) Закона прописано је да се

ПДВ не плаћа на промет услуга образовања (предшколско, основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности, ако се ове делатности обављају у складу са прописима који уређују ту област.

Према одредби члана 138. став 1. Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23, 116/23, 29/24 65/24, 73/24, 101/24 и 107/24 - у даљем тексту: Правилник), услугама, у смислу члана 25. став 2. тачка 13) Закона, сматрају се услуге образовања (предшколског, основног, средњег, вишег и високог) и професионалне преквалификације, које пружају лица регистрована за обављање тих делатности у складу са прописима који уређују ту област, независно од тога да ли су ова лица усмерена ка остваривању добити.

Добрима, односно услугама чији је промет непосредно повезан са услугама из става 1. овог члана сматрају се нарочито уџбеници, храна, пиће и продужени боравак деце (члан 138. став 3. Правилника).

Непосредна повезаност између услуга из ст. 1. и 2. овог члана и добара и услуга из става 3. овог члана постоји само у случају када испоруку добара, односно пружање услуга врши исто лице (члан 138. став 4. Правилника).

3. Примена пореског ослобођења са правом на одбитак претходног пореза код промета добара и услуга који се финансира из средстава УНДП-а (програма Уједињених нација за развој у Србији)

(Мишљење Министарства финансија, бр: 003548881 2024 10520 004 000 011 004 од 15. јануара 2025. године)

Сагласно одредби члана 24. став 1. тачка 16а) Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04,

86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22 и 94/24 - у даљем тексту: Закон), ПДВ се не плаћа на промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, ако је тим уговором предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, у делу који се финансира добијеним новчаним средствима осим ако ратификованим међународним уговором није друкчије предвиђено.

Према одредби члана 26. тачка 1) Закона, ПДВ се не плаћа на увоз добара чији је промет у складу са чланом 24. став 1. тач. 5), 10), 11) и 13)-16г) и чланом 25. став 1. тач. 1) и 2) и став 2. тач. 5) и 10) овог закона ослобођен ПДВ.

Одредбом члана 3. тачка 3.7 Меморандума о разумевању између Владе Републике Србије и Програма Уједињених нација за развој из 2017. године (у даљем тексту: Меморандум) предвиђено је да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга, као и увоз добара који се врши по основу реализације пројеката у складу са овим меморандумом.

У складу са наведеним, укључујући и Споразум између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Програма Уједињених нација за развој, који је ратификован 16. новембра 1988. године, на промет добара и услуга, као и увоз добара, који се врши у оквиру реализације пројеката финансираних из средстава УНДП-а, Програма Уједињених нација за развој у Србији, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, уз напомену да се наведено пореско ослобођење може остварити по процедури прописаној Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23, 116/23, 29/24, 65/24, 73/24, 101/24 и 107/24 – у даљем тексту: Правилник). Наиме, с обзиром на то да је Глобални фонд за животну средину поверио УНДП-у новчана средства за пројекат: „Израда првог двогодишњег извештаја о транспарентности и комбинованог четвртог националног

извештаја и другог двогодишњег извештаја о транспарентности Србије према Оквирној конвенцији УН о промени климе”, а да је УНДП доделио та новчана средства Министарству заштите животне средине (имплементарни партнер) за спровођење овог пројекта, на промет добара и услуга који се финансира из средстава УНДП-а, Програма Уједињених нација за развој у Србији, а који обвезник ПДВ непосредно врши подимплементарном партнеру (лицу које је имплементарни партнер УНДП-а – Министарство заштите животне средине ангажовао за спровођење одређеног пројекта на територији Републике Србије), као и на увоз добара, ПДВ се не обрачунава и не плаћа. Наведена пореска ослобођења могу се остварити на начин и по поступку који су прописани Правилником. С тим у вези, имплементарни партнер - Министарство заштите животне средине треба да достави Пореској управи доказ да је у својству имплементарног партнера ангажован од стране даваоца донације - УНДП-а, као и списак и уговоре закључене са подимплементарним партнерима.

Независно од наведеног, указујемо да ако је подимплементарни партнер истовремено и лице које врши промет добара и услуга имплементарном партнеру, та околност нема утицај на опредељивање његовог статуса као подимплементарног партнера.

* * *

Одредбама члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике (члан 7. Закона).

Одредбом члана 24. став 1. тачка 16а) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, ако је тим уговором предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, у делу који се финансира добијеним новчаним средствима осим ако ратификованим међународним уговором није друкчије предвиђено.

Одредбом члана 26. тачка 1) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа, између осталог, на увоз добара чији је промет у складу са чланом 24. став 1. тачка 16а) овог закона ослобођен ПДВ.

Споразумом између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Програма Уједињених нација за развој (у даљем тексту: Споразум), који је ратификован 16. новембра 1988. године, у члану I (Предмет Споразума) став 1. прописано је, да овај споразум обухвата основне услове под којима ће УНДП и његове извршне агенције пружати помоћ СИБ-у, посредством надлежних органа, у остваривању југословенских пројеката за развој и под којима ће се такви пројекти извршавати уз помоћ УНДП-а. Споразум ће се примењивати на сву такву помоћ УНДП-а и на такве пројектне и друге документе (у даљем тексту: пројектни документи) које уговорне стране могу закључити ради утврђивања, на што конкретнији начин, појединости такве помоћи и међусобних обавеза уговорних страна и извршне агенције у односу на такве пројекте.

Сагласно ставу 2. истог члана Споразума, УНДП ће пружити помоћ по овом споразуму само на захтеве које поднесе СИБ посредством надлежног органа, а коју је одобрио УНДП. Оваква помоћ ће бити стављена на располагање СИБ-у или организацији коју СИБ одреди и биће пружана и примана у складу са одговарајућим

важећим резолуцијама и одлукама надлежних органа УНДП, под условом да УНДП располаже потребним средствима.

Према члану II (Облици помоћи) став 1. тачка (е) Споразума, помоћ коју УНДП може ставити на располагање СИВ-у посредством надлежног органа, према овом споразуму, може се састојати од сваког другог облика помоћи о коме се могу договорити СИВ и УНДП.

Одредбом члана III (Извођење пројеката) став 1. Споразума прописано је да ће СИВ, посредством надлежних органа, бити одговоран за своје развојне пројекте које помаже УНДП и за реализацију њихових циљева, онако како је описано у одговарајућим пројектним документима, и извршиће оне делове тих пројеката који буду предвиђени одредбама овог споразума и тих пројектних докумената. УНДП се обавезује да употпуњује и допуњава учешће СИВ-а, односно одговарајућих организација у таквим пројектима кроз помоћ СИВ-у, односно одговарајућим организацијама у Југославији, у складу са овим споразумом и плановима рада који су саставни део пројектних докумената и кроз помоћ СИВ-у, посредством надлежног органа, у испуњењу његових намера у односу на инвестиционе послепројектне активности. СИВ ће обавестити УНДП о надлежном органу за сарадњу који је непосредно задужен за учешће СИВ-а у сваком пројекту који се извршава уз помоћ УНДП-а. Не прејудуцирајући укупну одговорност СИВ-а за своје пројекте, уговорне стране се могу сагласити да извршна агенција преузме примарну одговорност за извођење неког пројекта, уз консултовање и сагласност надлежног органа за сарадњу, при чему ће сваки такав аранжман бити регулисан планом пројекта који чини саставни део пројектног документа, заједно са аранжманима, ако их има, за пренос такве одговорности, у току извођења пројекта, на СИВ или неку организацију коју одреди СИВ.

Одредбом члана 3. тачка 3.3. Меморандума прописано је да се подразумева да се све активности спроводе на основу пројектних докумената који су усаглашени између Владе Републике Србије и

УНДП-а, и у складу са важећим прописима, правилима, политикама и процедурама УНДП-а.

У тачки 3.7 истог члана Меморандума предвиђено је да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга, као и увоз добара који се врши по основу реализације пројеката у складу са овим меморандумом.

Према одредби члана 112. став 1. Правилника, пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16а) Закона, за промет добара и услуга, који се врши у складу са уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора или са Републиком Србијом, под условом да је тим уговорима предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, обвезник може да оствари ако промет добара и услуга непосредно врши:

1) лицу са којим је закључен уговор о донацији, односно лицу које је ангажовано за спровођење одређеног пројекта на територији Републике Србије од стране лица са којим је закључен уговор о донацији (у даљем тексту: имплементарни партнер);

2) лицу које је ангажовано за спровођење одређеног пројекта на територији Републике Србије од стране имплементарног партнера (у даљем тексту: подимплементарни партнер);

3) кориснику новчаних средстава која су предмет уговора о донацији, ако су та средства, од стране даваоца донације или имплементарног партнера, непосредно дата кориснику за финансирање одређеног пројекта у Републици Србији, као и кориснику добара или услуга који су предмет уговора о донацији, независно од тога да ли је та добра или услуге платио давалац донације или друго лице;

4) страном лицу које у Републици Србији нема седиште ни сталну пословну јединицу (у даљем тексту: страном лице), а које врши промет добара и услуга кориснику новчаних средстава, односно кориснику добара и услуга из тачке 3) овог става (у даљем тексту: корисник донације), у оквиру пројекта који је предмет донације;

5) у својству имплементарног партнера из тачке 1) овог става, односно у својству корисника новчаних средстава из тачке 3) овог става кориснику добара и услуга, у случају када плаћање за та добра и услуге није непосредно извршио давалац донације нити корисник добара и услуга.

Републички орган чији је функционер у име Републике Србије закључио уговор о донацији доставља Централи копију закљученог уговора о донацији и податак о износу средстава који је предмет уговора о донацији (став 3. истог члана Правилника).

Имплементарни партнер доставља Пореској управи доказ да је у својству имплементарног партнера ангажован од стране даваоца донације, списак подимплементарних партнера, списак корисника донације и уговоре закључене са подимплементарним партнерима, односно корисницима донације (члан 112. став 4. Правилника).

Према члану 112. став 10. Правилника, документација из ст. 3, 6, 7. и 8. овог члана доставља се у папирном или електронском облику, а документација из ст. 4, 5. и 9. овог члана у електронском облику преко портала Пореске управе.

Сагласно одредби члана 113. став 1. Правилника, пореско ослобођење из члана 112. став 1. тач. 1) и 2) овог правилника обвезник ПДВ који врши промет, односно имплементарни партнер или подимплементарни партнер који је за тај промет порески дужник у складу са Законом може да оствари ако поседује документ којим се потврђује да је промет добара и услуга према уговору о донацији ослобођен пореза (у даљем тексту: потврда о пореском ослобођењу за донације), који попуњава, потписује, оверава и издаје овлашћено лице имплементарног, односно подимплементарног партнера, и који доставља Пореској управи на оверу.

Одговорно лице имплементарног, односно подимплементарног партнера, дужно је да, пре издавања прве потврде о пореском ослобођењу за донације, Пореској управи достави податке о лицима овлашћеним за издавање потврда о пореском ослобођењу за донације, као и обавештење о променама

лица којима је дато ово овлашћење, у року од 15 дана од дана настанка промене (члан 113. став 2. Правилника).

Сагласно ставу 3. истог члана Правилника, потврда о пореском ослобођењу за донације из става 1. овог члана садржи:

- 1) назив, адресу и ПИБ имплементарног, односно подимплементарног партнера;
- 2) број и датум потврде;
- 3) назив и број уговора о донацији ако је уговор заведен под одређеним бројем, као и назив и вредност пројекта;
- 4) назив, адресу и ПИБ обвезника ПДВ који врши промет добара или услуга уз пореско ослобођење ако је обвезник ПДВ порески дужник за тај промет;
- 5) назив, адресу и ПИБ обвезника ПДВ који врши промет добара и услуга, као и напомену да је имплементарни, односно подимплементарни партнер порески дужник у складу са Законом за тај промет добара и услуга;
- 6) вредност промета добара и услуга по предрачуна, односно износ новчаних средстава која ће бити авансно уплаћена;
- 7) потпис овлашћеног лица имплементарног, односно подимплементарног партнера;
- 8) број и датум овере од стране Пореске управе.

Пореска управа проверава испуњеност услова за остваривање пореског ослобођења и ако су ти услови испуњени оверава потврду о пореском ослобођењу за донације и доставља је имплементарном, односно подимплементарном партнеру (члан 113. став 4. Правилника).

Имплементарни, односно подимплементарни партнер доставља обвезнику оверену потврду из става 4. овог члана (став 5. истог члана Правилника).

Одредбом члана 113. став 6. Правилника прописано је да се документација из ст. 1. и 2. овог члана доставља у електронском облику преко портала Пореске управе, потврда из става 4. овог члана

у електронском облику, а потврда из става 5. овог члана у папирном или електронском облику.

Одредбом члана 116. став 1. Правилника прописано је да ако се по основу уговора о донацији из члана 24. став 1. тачка 16а) Закона, врши увоз добара у Републику Србију, лице овлашћено за издавање потврда о пореском ослобођењу за донације издаје посебну потврду за увоз добара, на захтев пореског дужника.

Потврда из става 1. овог члана, уместо података прописаних чланом 113. став 3. тач. 4)-6), односно чланом 114. став 4. тач. 5)-7) овог правилника, садржи податке о називу, адреси и ПИБ-у лица за које се врши увоз добара, односно лица које може да оствари пореско ослобођење у складу са чланом 24. став 1. тачка 16а) Закона, као и вредности добара која се увозе исказаној у рачуну испоручиоца (став 2. истог члана Правилника).

4. Порески третман пружања услуге производње која се врши производњом кући са седиштем у иностранству

(Мишљење Министарства финансија, бр: 003689734 2024 10520 004 000 011 004 од 10. јануара 2025. године)

У складу са одредбама члана 12. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22 и 94/24 - у даљем тексту: Закон), место промета услуга одређује се у зависности од тога да ли се услуге пружају пореском обвезнику или лицу које није порески обвезник, у смислу члана 12. Закона, при чему је Законом уређено која се лица сматрају пореским обвезницима за сврху примене правила за одређивање места промета услуга.

Према члану 12. став 2. Закона, када услугу пружа лице које је обвезник ПДВ у складу са овим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматра се:

1) свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности;

2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе са седиштем у Републици;

3) страна правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, регистровани за плаћање пореза на потрошњу у држави у којој имају седиште.

Лицем из члана 12. став 1. тачка 1) Закона сматра се свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности. Реч је о лицима са седиштем, односно пребивалиштем у Републици и лицима са седиштем, односно пребивалиштем у иностранству, која обављају делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности. Напомињемо, лице са седиштем у иностранству које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности сматра се пореским обвезником из члана 12. став 1. тачка 1) Закона, независно од тога да ли је то лице у држави у којој има седиште регистровано за обавезу плаћања пореза на потрошњу или не.

Ако за одређивање места промета услуга, које обвезник ПДВ пружа пореском обвезнику из члана 12. став 2. Закона, нису прописани изузеци од примене начела прописаног чланом 12. став 4. Закона, место промета услуга одређује се у складу са тим начелом. Према наведеном начелу, тј. према члану 12. став 4. Закона, местом промета услуга који се врши пореском обвезнику сматра се место у којем прималац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуга има седиште, односно место у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште.

Према томе, када обвезник ПДВ пружа услуге производње производњској кући са седиштем у иностранству (независно од тога да ли је производњска кућа у држави у којој има седиште регистрована за обавезу плаћања пореза на потрошњу – ПДВ, односно другог облика пореза на потрошњу или не), место промета услуга производње, у складу са чланом 12. став 4. Закона, је место у иностранству у којем производњска кућа (порески обвезник из члана 12. став 2. тачка 1) Закона) има седиште. С тим у вези, на промет предметних услуга ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ – пружалац услуга производње има право на одбитак претходног пореза по том основу, у складу са Законом.

* * *

Одредбама члана 3. Закона прописано је, да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 12. став 1. Закона прописно је да се овим чланом одређује порески обвезник искључиво за сврху примене правила која се односе на одређивање места промета услуга.

Сагласно одредбама става 2. члана 12. Закона, када услугу пружа лице које је обвезник ПДВ у складу са овим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматра се:

1) свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности;

2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе са седиштем у Републици;

3) страна правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, регистровани за плаћање пореза

на потрошњу у држави у којој имају седиште.

Ако се промет услуга врши пореском обвезнику, местом промета услуга сматра се место у којем прималац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуга има седиште, односно место у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште (члан 12. став 4. Закона).

5. Примена пореског ослобођења из члана 24. став 1. тач. 10) и 11) ЗПДВ

(Мишљење Министарства финансија, бр: 003623712 2024 10520 004 000 011 004 од 30. децембра 2024. године)

Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22 и 94/24 - у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају. Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23, 116/23, 29/24, 65/24, 73/24 и 101/24 – у даљем тексту: Правилник) уређено је да се прометом услуга намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају сматрају услуге слетања, полетања, прихвата и отпреме летилица, пртљага и робе, услуге паркинга летилица, одлеђивања и заштите од залеђивања, хлађења, грејања, чишћења и др. С тим у вези, прометом услуга намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају сматрају се и услуге навигације у ваздушној пловидби -

коришћење дигиталне навигационе базе са координатама (база која омогућава систему да креира континуирани приказ навигационих података чиме се омогућава да летилица лети дуж одређене руте и др) и коришћење апликација за прерачун перформанси летилице како би успешно полетела, односно слетела на одређени аеродром и других потребних апликација. Поред тога, приручници у папирној и дигиталној форми који се користе за потребе летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају сматрају се добрима која су намењена опремању тих летилица у складу са Законом. Пореско ослобођење за предметни промет може се остварити ако су испуњени услови прописани Правилником.

* * *

Одредбама члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Промет услуга, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 5. став 1. Закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 12. став 1. Закона прописно је да се овим чланом одређује порески обвезник искључиво за сврху примене правила која се односе на одређивање места промета услуга.

Према одредбама става 2. члана 12. Закона, када услугу пружа лице које је обвезник ПДВ у складу са овим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматра се:

1) свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности;

2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе са седиштем у Републици;

3) страна правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, регистровани за плаћање пореза на потрошњу у држави у којој имају седиште.

Када услугу пружа страно лице које се није евидентирало за обавезу плаћања ПДВ у складу са овим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга, у складу са ставом 3. истог члана Закона, сматра се:

1) свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности;

2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе.

Ако се промет услуга врши пореском обвезнику, местом промета услуга сматра се место у којем прималац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуга има седиште, односно место у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште (члан 12. став 4. Закона).

Одредбом члана 24. став 1. тачка 10) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на испоруке летилица, сервисирање, поправке одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица.

Одредбом члана 24. став 1. тачка 11) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица из тачке 10) овог става.

Према одредби члана 103. став 1. Правилника, пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 10) и 11) Закона, обвезник ПДВ, односно други порески дужник у складу са Законом може да оствари за испоруке летилица, сервисирање, поправке, одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, за испоруке, изнајмљивање,

поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица и за промет добара и услуга за потребе домаћих летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и за потребе страних летилица које користе нерезидентна предузећа, ако поседује:

1) документ о промету добара и услуга (уговор, рачун и др.) извршеном лицу које наведена добра и услуге користи за пружање услуга међународног превоза у ваздушном саобраћају;

2) изјаву власника домаће летилице да се та летилица користи, уз накнаду, претежно у међународном ваздушном саобраћају, односно изјаву купца летилице да ће се та летилица, уз накнаду, претежно користити у међународном ваздушном саобраћају.

Домаћа летилица из става 1. овог члана користи се претежно у међународном ваздушном саобраћају ако, у шест месеци који претходе пореском периоду, односно у шест месеци након пореског периода, за који се подноси пореска пријава, од укупног броја летова у том периоду оствари или ће остварити више од 80% летова у међународном ваздушном саобраћају (члан 103. став 2. Правилника).

Прометом услуга намењених непосредним потребама летилица из става 1. овог члана сматрају се услуге слетања, полетања, прихвата и отпреме летилица, пртљага и робе, услуге паркинга летилица, одлеђивања и заштите од залеђивања, хлађења, грејања, чишћења и др (члан 103. став 5. Правилника).

6. Примена пореског ослобођења из члана 24. став 1. тач. 9), 10), 11) и 17) ЗПДВ

(Мишљење Министарства финансија, бр: 003623768 2024 10520 004 000 011 004 од 30. децембра 2024. године)

Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др.

закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22 - у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају, с тим што за нерезидентно ваздухопловно предузеће пореско ослобођење важи само у случају узајамности (члан 24. став 1. тачка 9) Закона), пореско ослобођење за испоруку летилица, сервисирање, поправке, одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица (члан 24. став 1. тачка 10) Закона), пореско ослобођење за промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају (члан 24. став 1. тачка 11) Закона), као и пореско ослобођење за услуге посредовања које се, између осталог, односе на наведени промет добара и услуга (члан 24. став 1. тачка 17) Закона). Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23, 116/23, 29/24, 65/24, 73/24 и 101/24) ближе се уређује примена пореског ослобођења за промет добара и услуга из члана 24. став 1. тач. 10) и 11) Закона.

Према томе, на промет услуга међународног превоза лица у ваздушном саобраћају ПДВ се не обрачунава и не плаћа, уз напомену да када промет тих услуга врши нерезидентна авио компанија (нерезидентно ваздухопловно предузеће) пореско ослобођење важи само у случају узајамности. Такође, када је реч о промету услуга продаје авио карата, односно услуга посредовања код услуга међународног превоза лица у ваздушном саобраћају резидентне авио компаније, као и нерезидентне авио компаније (ако је испуњен услов узајамности), ПДВ се не обрачунава и не плаћа.

Међутим, када је реч о промету услуга глобалних резервационих система за продају авио карата и услуга система електронске обраде података непосредно повезаних са продајом карата у међународном ваздушном саобраћају (нпр. коришћење платформе за управљање приходима у смислу одређивања потражње и оптималне цене авио карте, платформе за анализу конкуренције у авио – индустрији и др.), на промет предметних услуга ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом, с обзиром на то да за промет тих услуга Законом није прописано пореско ослобођење.

* * *

Одредбама члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Промет услуга, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 5. став 1. Закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 12. став 1. Закона прописно је да се овим чланом одређује порески обвезник искључиво за сврху примене правила која се односе на одређивање места промета услуга.

Према одредбама става 2. члана 12. Закона, када услугу пружа лице које је обвезник ПДВ у складу са овим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматра се:

1) свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности;

2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе са седиштем у Републици;

3) страна правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, регистровани за плаћање пореза на потрошњу у држави у којој имају седиште.

Када услугу пружа страно лице које се није евидентирало за обавезу плаћања ПДВ у складу са овим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга, у складу са ставом 3. истог члана Закона, сматра се:

1) свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности;

2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе.

Ако се промет услуга врши пореском обвезнику, местом промета услуга сматра се место у којем прималац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуга има седиште, односно место у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште (члан 12. став 4. Закона).

Према члану 24. став 1. тачка 9) Закона, ПДВ се не плаћа на услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају, с тим што за нерезидентно ваздухопловно предузеће пореско ослобођење важи само у случају узајамности.

Одредбом члана 24. став 1. тачка 10) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на испоруке летилица, сервисирање, поправке одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица.

Одредбом члана 24. став 1. тачка 11) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица из тачке 10) овог става.

Сагласно одредби члана 24. став 1. тачка 17) Закона, ПДВ се не плаћа на услуге посредовања које се односе на промет добара и услуга из тач. 1) – 16) овог става.

7. Примена Уредбе о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додату вредност

(Мишљење Министарства финансија, бр: 011-00-00356/2023-04 од 12. децембра 2024. године)

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22 – у даљем тексту: Закон), са прометом добара уз накнаду изједначава се исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије, тј. Уредбом о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додату вредност („Службени гласник РС”, број 124/04 - у даљем тексту: Уредба). На расход (кало, растур, квар и лом) до количине утврђене Уредбом, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, док се на расход изнад количине утврђене Уредбом, ПДВ обрачунава и плаћа у складу са Законом.

У складу са чланом 3. став 1. Уредбе, обвезник ПДВ утврђује расход непосредно пошто је одређени расход настао, или редовним или ванредним пописом робе у складишту, стоваришту, магацину, продавници или другом сличном објекту. Расход се утврђује у пореском периоду применом процента предвиђеног Нормативом за утврђивање расхода на који се не плаћа порез на додату вредност (у даљем тексту: Норматив расхода), односно нормативом обвезника, на количину робе (добара) која је у том пореском периоду набављена, прерађена, произведена или продата. С тим у вези, у случају расхода поврћа насталог у расхладним коморама у којима се чува и складишти дубоко замрзнута роба, проузрокованог

крађом електричних инсталација – каблова и ормара која је довела до отапања смрзнутог поврћа, ПДВ се не обрачунава до количине утврђене у складу са Уредбом.

* * *

Одредбама члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено (члан 4. став 1. Закона).

У складу са одредбом члана 4. став 4. Закона, са прометом добара уз накнаду изједначава се:

1) узимање добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица;

2) сваки други промет добара без накнаде;

3) исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

Одредбом члана 1. Уредбе прописано је да се овом уредбом утврђује количина расхода (кало, растур, квар и лом – у даљем тексту: расход), на који се, у смислу члана 4. став 4. тачка 3) Закона, не плаћа порез на додатну вредност.

Према одредби члана 2. Уредбе, расходом се сматрају губици који настају при манипулацији добрима, као последица природних утицаја, технолошког процеса или као последица предузимања неопходних радњи у поступку производње и промета добара.

Одредбом члана 3. став 1. Уредбе прописано је да обвезник пореза на додатну вредност (у даљем тексту: обвезник) утврђује расход непосредно пошто је одређени расход настао, или редовним

или ванредним пописом робе у складишту, стоваришту, магацину, продавници или другом сличном објекту.

Утврђивање расхода врши овлашћено лице или пописна комисија обвезника, а о извршеном попису обавезно се састављају записник и пописна листа (став 2. истог члана Уредбе).

Према одредбама члана 4. ст. 1. и 2. Уредбе, порез на додату вредност не плаћа се на расход из чл. 2. и 3. ове уредбе до количине утврђене према Нормативу за утврђивање расхода на који се не плаћа порез на додату вредност (у даљем тексту: Норматив расхода), који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део, а за добра која нису обухваћена Нормативом расхода, количина расхода се утврђује према нормативу обвезника, ако надлежни порески орган не утврди другу количину.

У складу са чланом 4. став 3. Уредбе, Норматив расхода из става 1. овог члана изражава се у проценту од количине робе која је у одређеном пореском периоду набављена, прерађена, произведена или продата.

8. Ако је покренут поступак за рефундацију ПДВ купцу првог стана, а није завршен за живота странке, на захтев наследника надлежни порески орган наставља поступак

(Мишљење Министарства финансија, бр: 0000163901 2024 10520 004 000 011 001 од 12. децембра 2024. године)

Рефундација ПДВ купцу првог стана врши се у складу са одредбама члана 56а Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22 - у даљем тексту: Закон) и члана 276. Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23 и 116/23). Наиме, физичко лице -

пунолетни држављанин Републике, са пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан, има право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана, на основу поднетог захтева, под условом да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини, заједничкој својини, односно сусвојини стан на територији Републике и да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена продавцу уплатом на текући рачун продавца, односно на одговарајуће рачуне у складу са законом у случају продаје стана као хипотековане непокретности, односно у извршном поступку када се уплата цене стана са ПДВ врши уплатом на одговарајуће рачуне у складу са законом. Купац првог стана који испуњава наведене услове остварује рефундацију ПДВ, на основу писменог захтева, који подноси надлежном пореском органу. Надлежни порески орган, по спроведеном поступку контроле испуњености услова за остваривање права на рефундацију ПДВ који морају да буду испуњени на дан овере уговора о купопродаји стана, осим услова из става 2. тачка 2), односно става 3. члана 56а Закона који мора да буде испуњен на дан подношења захтева за рефундацију ПДВ, доноси решење о рефундацији ПДВ купцу првог стана. С тим у вези, ако је покренут поступак за рефундацију ПДВ, а није завршен за живота странке, на захтев наследника надлежни порески орган наставља поступак. Ако је у том поступку утврђено да је преминула имала право на рефундацију ПДВ, то право остварује њен наследник у складу са правоснажним решењем о наслеђивању, што значи да се припадајућа новчана средства исплаћују на текући рачун наследника.

* * *

Одредбом члана 56а став 1. Закона прописано је да право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана, на основу поднетог захтева, има физичко лице - пунолетни држављанин Републике, са

пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана).

Сагласно одредби става 2. истог члана Закона, купац првог стана може да оствари рефундацију ПДВ из става 1. овог члана, под следећим условима:

1) да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини, заједничкој својини, односно сусвојини стан на територији Републике;

2) да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена продавцу уплатом на текући рачун продавца, односно на одговарајуће рачуне у складу са законом у случају продаје стана као хипотековане непокретности, односно у извршном поступку када се уплата цене стана са ПДВ врши уплатом на одговарајуће рачуне у складу са законом.

Изузетно од става 2. тачка 2) овог члана, код куповине стана под непрофитним условима од јединице локалне самоуправе или непрофитне стамбене организације основане од стране јединице локалне самоуправе за реализацију активности уређених прописима из области социјалног становања, рефундација ПДВ из става 1. овог члана може да се оствари под условом да је на име уговорене цене стана са ПДВ исплаћен износ који није мањи од износа ПДВ обрачунатог за први пренос права располагања на стану, на текући рачун продавца (став 3. истог члана Закона).

Према одредби члана 56а став 4. Закона, право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана може се остварити за стан чија површина за купца првог стана износи до 40 m², а за чланове његовог породичног домаћинства до 15 m² по сваком члану који није имао у својини, заједничкој својини, односно сусвојини стан на територији Републике у периоду из става 2. тачка 1) овог члана, а за власнички удео на стану до површине сразмерне власничком уделу у односу на површину до 40 m², односно до 15 m².

Одредбом члана 56а став 6. Закона прописано је да се породичним домаћинством купца првог стана, у смислу става 4. овог члана, сматра заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана.

У складу са чланом 56а став 7. Закона, право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана нема:

1) купац стана који је остварио рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана;

2) члан породичног домаћинства купца првог стана за којег је купац првог стана остварио рефундацију ПДВ, у случају када тај члан породичног домаћинства купује стан;

3) купац стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину;

4) члан породичног домаћинства купца стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину, а за кога је остварено то пореско ослобођење.

Надлежни порески орган, по спроведеном поступку контроле испуњености услова за остваривање права на рефундацију ПДВ који морају да буду испуњени на дан овере уговора о купопродаји стана, осим услова из става 2. тачка 2), односно става 3. овог члана који мора да буде испуњен на дан подношења захтева за рефундацију ПДВ, доноси решење о рефундацији ПДВ купцу првог стана (члан 56а став 8. Закона).

9. На новчана средства названа чланарином, која обвезник ПДВ наплаћује за пружање услуга информисања, као и услуга организовања едукација локалним самоуправама, ПДВ се обрачунава и плаћа

(Мишљење Министарства финансија, бр: 003430311 2024 10520 004 000 011 004 од 12. децембра 2024. године)

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22 - у даљем тексту: Закон), новчана средства названа чланарином, која плаћају лица за стицање својства чланова у одређеном удружењу, односно за одржавање статуса редовних чланова тог удружења (нпр. годишња чланарина), нису предмет опорезивања ПДВ, под условом да предметна новчана средства не представљају накнаду за промет добара, односно услуга. Међутим, на новчана средства названа чланарином, која обвезник ПДВ - Продуктна берза ад Нови Сад наплаћује за пружање услуга информисања у циљу ефикаснијег планирања и доношења одлука у сектору пољопривреде, као и услуга организовања едукација локалним самоуправама – градовима и општинама ради унапређења њиховог знања и капацитета за боље пословање и разумевање тржишних прилика, ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом.

* * *

Сагласно одредбама члана 3. Закона, предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним

стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

10. Порески третман услуге накнадног достављања пртљага путнику у случају када путник тај пртљаг није добио приликом слетања летилице на аеродром, коју обвезник ПДВ пружа авио компанији

(Мишљење Министарства финансија, бр: 003355697 2024 10520 004 000 011 004 од 11. децембра 2024. године)

Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22 - у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају. Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23, 116/23, 29/24, 65/24 и 73/24 – у даљем тексту: Правилник) уређено је да се прометом услуга намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају сматрају услуге слетања, полетања, прихвата и отпреме летилица, пртљага и робе, услуге паркинга летилица, одлеђивања и заштите од залеђивања, хлађења, грејања, чишћења и др.

Међутим, када обвезник ПДВ пружа авио компанији услугу накнадног достављања пртљага путнику у случају када путник тај пртљаг није добио приликом слетања летилице на аеродром, ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом. Место промета наведене

услуге одређује се у складу са чланом 12. став 4. Закона. С тим у вези, ако је место промета предметне услуге у Републици Србији, обвезник ПДВ – пружалац услуге дужан је да обрачуна ПДВ по пореској стопи од 20% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом, а ако је место промета те услуге у иностранству, ПДВ се не обрачунава и не плаћа.

* * *

Одредбама члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Промет услуга, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 5. став 1. Закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 12. став 1. Закона прописно је да се овим чланом одређује порески обвезник искључиво за сврху примене правила која се односе на одређивање места промета услуга.

Према одредбама става 2. члана 12. Закона, када услугу пружа лице које је обвезник ПДВ у складу са овим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматра се:

1) свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности;

2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе са седиштем у Републици;

3) страна правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, регистровани за плаћање пореза на потрошњу у држави у којој имају седиште.

Ако се промет услуга врши пореском обвезнику, местом промета услуга сматра се место у којем прималац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуга има седиште, односно место у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште (члан 12. став 4. Закона).

Одредбом члана 24. став 1. тачка 10) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на испоруке летилица, сервисирање, поправке одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица.

Одредбом члана 24. став 1. тачка 11) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица из тачке 10) овог става.

Према одредби члана 103. став 1. Правилника, пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 10) и 11) Закона, обвезник ПДВ, односно други порески дужник у складу са Законом може да оствари за испоруке летилица, сервисирање, поправке, одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, за испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица и за промет добара и услуга за потребе домаћих летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и за потребе страних летилица које користе нерезидентна предузећа, ако поседује:

1) документ о промету добара и услуга (уговор, рачун и др.) извршеном лицу које наведена добра и услуге користи за пружање услуга међународног превоза у ваздушном саобраћају;

2) изјаву власника домаће летилице да се та летилица користи, уз накнаду, претежно у међународном ваздушном саобраћају, односно изјаву купца летилице да ће се та летилица, уз накнаду, претежно користити у међународном ваздушном саобраћају.

Домаћа летилица из става 1. овог члана користи се претежно у међународном ваздушном саобраћају ако, у шест месеци који претходе пореском периоду, односно у шест месеци након пореског периода, за који се подноси пореска пријава, од укупног броја летова у том периоду оствари или ће остварити више од 80% летова у међународном ваздушном саобраћају (члан 103. став 2. Правилника).

Прометом услуга намењених непосредним потребама летилица из става 1. овог члана сматрају се услуге слетања, полетања, прихвата и отпреме летилица, пртљага и робе, услуге паркинга летилица, одлеђивања и заштите од залеђивања, хлађења, грејања, чишћења и др (члан 103. став 5. Правилника).

11. ПДВ се обрачунава када страном лицу које није обвезник ПДВ у Републици Србији обвезник ПДВ (домаће или страном лице) у слободној зони изврши промет алата који се користи за производњу одређених делова аутомобила (алат после извршеног промета остаје у Републици Србији)

(Мишљење Министарства финансија, 000431533 2024 10520 004 000 011 004 од 5. децембра 2024. године)

У складу са чланом 24. став 1. тачка 5а) Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22 – у даљем тексту: Закон) и чланом 92. став 1. Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23, 116/23, 29/24, 65/24 и 73/24 – у даљем тексту: Правилник), обвезник ПДВ који врши промет добара у слободној зони страном лицу које није обвезник ПДВ у Републици Србији може да оствари пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза ако су испуњени прописани услови, тј. ако поседује:

1) документ страног лица којим се потврђује да страно лице има закључен уговор са обвезником ПДВ – корисником слободне зоне да ће добра која страно лице набавља обвезник ПДВ – корисник слободне зоне уградити у добра намењена отпремању у иностранство;

2) документ обвезника ПДВ – корисника слободне зоне којим се потврђује да са страним лицем – примаоцем добара има закључен уговор да ће добра која страно лице набавља уградити у добра намењена отпремању у иностранство;

3) рачун издат у складу са Законом.

Наведено пореско ослобођење не примењује се у ситуацији када обвезник ПДВ у слободној зони изврши промет добара која се не уграђују у добра намењена отпремању у иностранство страном лицу које није обвезник ПДВ у Републици Србији.

Према томе, када обвезник ПДВ (домаће или страно лице) у слободној зони изврши промет алата који се користи за производњу одређених делова аутомобила (алат после извршеног промета остаје у Републици Србији) страном лицу које није обвезник ПДВ у Републици Србији, обвезник ПДВ – испоручилац алата дужан је да за тај промет обрачуна ПДВ у складу са Законом. С тим у вези, страно лице које није обвезник ПДВ у Републици Србији има право на рефакцију ПДВ по основу набавке алата, уз испуњење услова прописаних Законом.

* * *

Одредбама члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу

које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено (члан 4. став 1. Закона).

Порески дужник, у смислу овог закона, у складу са одредбом члана 10. став 1. тачка 1) Закона, је обвезник који врши опорезиви промет добара и услуга, осим када обавезу плаћања ПДВ у складу са овим чланом има друго лице.

ПДВ се не плаћа на промет добара која се уносе у слободну зону, превозне и друге услуге које су непосредно повезане са тим уносом и промет добара у слободној зони, који се врши страном лицу које има закључен уговор са обвезником ПДВ - корисником слободне зоне да та добра угради у добра намењена отпремању у иностранство (члан 24. став 1. тачка 5а) Закона).

Према одредби члана 92. став 1. Правилника, пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 5а) Закона, за промет добара у слободној зони, обвезник ПДВ који врши промет добара може да оствари ако поседује:

1) документ страног лица којим се потврђује да страно лице има закључен уговор са обвезником ПДВ – корисником слободне зоне да ће добра која страно лице набавља обвезник ПДВ – корисник слободне зоне уградити у добра намењена отпремању у иностранство;

2) документ обвезника ПДВ – корисника слободне зоне којим се потврђује да са страним лицем – примаоцем добара има закључен уговор да ће добра која страно лице набавља уградити у добра намењена отпремању у иностранство;

3) рачун издат у складу са Законом.

Услов за остваривање пореског ослобођења, који се односи на издавање рачуна у складу са овим правилником, сматра се испуњеним за порески период у којем је промет извршен ако је рачун издат закључно са 10. даном календарског месеца који следи пореском периоду у којем је промет извршен (члан 101а став 1. Правилника).

12. Примена Уредбе о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додату вредност

(Мишљење Министарства финансија, бр: 011-00-868/2022-04 од 5. децембра 2024. године)

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14–др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22 - у даљем тексту: Закон), са прометом добара уз накнаду изједначава се исказани расход изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије. Уредбом о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 124/04 – у даљем тексту: Уредба) прописано је да се порез на додату вредност не плаћа на расход до количине утврђене према Нормативу расхода (који је саставни део ове уредбе). На расход настао због протекла рока трајања производа не плаћа се порез на додату вредност, под условом да је рок трајања утиснут одштампавањем на производу или је на други начин одређен од стране произвођача, ако је при утврђивању расхода био присутан представник Пореске управе. Ако се представник Пореске управе у року од пет дана од дана подношења захтева не одазове позиву обвезника, признају се утврђене количине исказане у записнику обвезника.

У складу са наведеним, када обвезник ПДВ који се бави производњом фармацеутских производа уз примену тзв. модела двофазне производње - у првој фази производи се чувају у паковањима која нису финална (кутије, бурад, џакови и др) јер, примера ради, није унапред познато на која ће се тржишта пласирати од чега зависи финално паковање, док су у другој фази производи упаковани у финалну амбалажу, определи интерним актом, између осталог, и рок трајања производа у паковањима која нису финална, рок трајања одређених сировина и полупроизвода, мишљења смо да се на расход настао протеклом рока трајања тих производа може

применити члан 5. став 2. Уредбе. Наиме, на наведени расход не постоји обавеза обрачунавања ПДВ ако је при утврђивању расхода био присутан представник Пореске управе, а ако се представник Пореске управе у року од пет дана од дана подношења захтева не одазове позиву обвезника, да се признају утврђене количине исказане у записнику обвезника.

* * *

Одредбама члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Сагласно одредби члана 4. став 4. тачка 3. Закона, са прометом добара уз накнаду изједначава се исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

Одредбом члана 1. Уредбе прописано је да се овом уредбом утврђује количина расхода (кало, растур, квар и лом - у даљем тексту: расход), на који се, у смислу члана 4. став 4. тачка 3) Закона, не плаћа порез на додату вредност.

Сагласно одредби члана 2. Уредбе, расходом се сматрају губици који настају при манипулацији добрима, као последица природних утицаја, технолошког процеса или као последица предузимања неопходних радњи у поступку производње и промета добара.

Према члану 3. став 1. Уредбе, обвезник пореза на додату вредност (у даљем тексту: обвезник) утврђује расход непосредно пошто је одређени расход настао, или редовним или ванредним

пописом робе у складишту, стоваришту, магацину, продавници или другом сличном објекту.

Утврђивање расхода врши овлашћено лице или пописна комисија обвезника, а о извршеном попису обавезно се састављају записник и пописна листа (став 2. истог члана Уредбе).

Одредбом члана 4. став 1. Уредбе прописано је да се порез на додату вредност не плаћа на расход из чл. 2. и 3. ове уредбе до количине утврђене према Нормативу за утврђивање расхода на који се не плаћа порез на додату вредност (у даљем тексту: Норматив расхода), који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

За добра која нису обухваћена Нормативом расхода, количина расхода се утврђује према нормативу обвезника, ако надлежни порески орган не утврди другу количину (став 2. истог члана Уредбе).

Норматив расхода из става 1. овог члана изражава се у проценту од количине робе која је у одређеном пореском периоду набављена, прерађена, произведена или продата (члан 4. став 3. Уредбе).

Изузетно од члана 4. ове уредбе, на расход настао због протека рока трајања производа не плаћа се порез на додату вредност, под условом да је рок трајања утиснут одштампавањем на производу или је на други начин одређен од стране произвођача и ако је при утврђивању расхода био присутан представник Пореске управе. Ако се представник Пореске управе у року од пет дана од дана подношења захтева не одазове позиву обвезника, признају се утврђене количине исказане у записнику обвезника (члан 5. став 2. Уредбе).

13. Промет покретних ствари којима се опремају објекти који су предмет реконструкције не сматра се прометом добара из

области грађевинарства у смислу члана 10. став 2. тачка 3) ЗПДВ нити споредним прометом који се врши уз тај промет
(Мишљење Министарства финансија, бр: 003258708 2024 10520 004 000 011 004 од 5. децембра 2024. године)

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22 - у даљем тексту: Закон), за промет добара и услуга из области грађевинарства који обвезник ПДВ врши другом обвезнику ПДВ, односно лицу из члана 9. став 1. Закона, обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ има прималац добара и услуга као порески дужник из члана 10. став 2. тачка 3) Закона, ако је вредност тог промета већа од 500.000 динара, без ПДВ. За промет добара и услуга који се врши између обвезника ПДВ, наведено правило примењује се искључиво ако је тај промет извршен између обвезника ПДВ евидентираних за обавезу плаћања ПДВ у складу са Законом. Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 62/23, 96/23, 116/23, 29/24, 65/24 и 73/24) ближе се уређује шта се, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона, сматра добрима и услугама из области грађевинарства. С тим вези, када у оквиру реконструкције грађевинских објеката обвезник ПДВ – извођач изврши промет добара, односно услуга из области грађевинарства у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона, у вредности већој од 500.000 динара, без ПДВ, другом обвезнику ПДВ – наручиоцу, порески дужник за тај промет је обвезник ПДВ – наручилац.

Промет добара – покретних ствари којима се опремају објекти који су предмет реконструкције, у конкретном случају конадни намештај који се не уграђује (радни столови, столови, столице, кревети за децу, канцеларијски столови, столице и фотеле), душеци за децу, играчке, шпорети, пегле, рачунари, штампачи, пројектори,

смарт телевизори и друга наведена добра, не сматрају се прометом добара из области грађевинарства у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона нити споредним прометом који се врши уз тај промет. Порески дужник за предметни промет добара је обвезник ПДВ – испоручилац.

* * *

Сагласно одредбама члана 3. Закона, предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима (члан 4. став 3. тачка 6) Закона).

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

Прометом услуга, у смислу овог закона, сматра се и предаја добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала наручиоца (члан 5. став 3. тачка 3) Закона).

У складу са одредбом члана 10. став 1. тачка 1) Закона, порески дужник, у смислу овог закона, је обвезник који врши опорезиви промет добара и услуга, осим када обавезу плаћања ПДВ у складу са овим чланом има друго лице.

Одредбом члана 10. став 2. тачка 3) Закона прописано је да је, изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, порески дужник прималац

добара и услуга из области грађевинарства, обвезник ПДВ, односно лице из члана 9. став 1. овог закона, за промет извршен од стране обвезника ПДВ, ако је вредност тог промета већа од 500.000 динара, без ПДВ.

Сагласно одредбама члана 24. став 1. Правилника, добрима и услугама из области грађевинарства, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона, сматрају се добра и услуге чији се промет врши у складу са чланом 4. став 1. и став 3. тачка 6) и чланом 5. став 1. и став 3. тачка 3) Закона, у оквиру обављања делатности из следећих група Класификације делатности које су прописане Уредбом о класификацији делатности („Службени гласник РС”, број 54/10), у вредности већој од 500.000 динара, без ПДВ, и то:

- 1) 41.20 Изградња стамбених и нестамбених зграда;
- 2) 42.11 Изградња путева и аутопутева;
- 3) 42.12 Изградња железничких пруга и подземних железница;
- 4) 42.13 Изградња мостова и тунела;
- 5) 42.21 Изградња цевовода;
- 6) 42.22 Изградња електричних и телекомуникационих водова;
- 7) 42.91 Изградња хидротехничких објеката;
- 8) 42.99 Изградња осталих непоменутих грађевина;
- 9) 43.11 Рушење објеката;
- 10) 43.12 Припрема градилишта;
- 11) 43.21 Постављање електричних инсталација;
- 12) 43.22 Постављање водоводних, канализационих, грејних и климатизационих система;
- 13) 43.29 Остали инсталациони радови у грађевинарству;
- 14) 43.31 Малтерисање;
- 15) 43.32 Уградња столарије;
- 16) 43.33 Постављање подних и зидних облога;

- 17) 43.34 Бојење и застакљивање;
- 18) 43.91 Кровни радови;
- 19) 43.99 Остали непоменути специфични грађевински радови.

Према одредби става 2. истог члана Правилника, када обвезник ПДВ обавља активности из става 1. овог члана, независно од тога да ли је регистрован за обављање тих активности у складу са законом, по налогу наручиоца, од сопственог материјала, под условом да се не ради само о додацима или другим споредним материјалима, сматра се да обвезник ПДВ, у складу са чланом 4. став 1. и став 3. тачка 6) Закона, врши промет добара из области грађевинарства из члана 10. став 2. тачка 3) Закона.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Објашњење у вези са годишњим порезом на доходак грађана за 2024. годину.

(Објашњење Министарства финансија, бр: 1493514 2025 10520 004 007 430 003 од 31. марта 2025. године)

1. Годишњи порез на доходак грађана

Годишњим порезом на доходак грађана опорезује се доходак физичких лица која су у календарској години остварила доходак већи од троструког износа просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици Србији у години за коју се утврђује порез, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, у складу са одредбама чл. 87. до 89а Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23, 94/24 и 19/25 - у даљем тексту: Закон).

2. Порески обвезници

Обвезници годишњег пореза на доходак грађана су физичка лица која су остварила доходак сагласно члану 87. став 1. Закона, и то:

- 1) резиденти - за доходак остварен на територији Републике Србије и у другој држави;
- 2) нерезиденти - за доходак остварен на територији Републике Србије.

3. Неопорезиви износ

Неопорезиви износ дохотка за 2024. годину је **4.874.508** динара и једнак је висини троструког износа просечне годишње зараде по запосленом у Републици Србији у 2024. години, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике.

Према податку Републичког завода за статистику, објављеном у „Службеном гласнику РС”, број 16/25, просечна годишња зарада по запосленом у Републици Србији за 2024. годину износи **1.624.836** динара.

4. Приходи који се опорезују

Према одредбама члана 87. став 2. Закона, предмет опорезивања годишњим порезом на доходак грађана за 2024. годину су приходи који су исплаћени (остварени) у периоду од 1. јануара закључно са 31. децембром 2024. године, независно од тога за који су период исплаћени, и то:

- 1) зарада из чл. 15а до 15в Закона;
- 2) опорезиви приход од самосталне делатности из члана 33. став 2. и члана 41. Закона;
- 3) опорезиви приход од ауторских и сродних права и права индустријске својине из чл. 55. и 60. Закона;
- 4) опорезиви приход од непокретности из члана 65в Закона;
- 5) опорезиви приход од давања у закуп покретних ствари из члана 82. ст. 3. и 4. Закона;
- 6) опорезиви приход спортиста и спортских стручњака из члана 84а Закона;
- 6а) опорезиви приход од пружања угоститељских услуга из члана 84б Закона;
- 7) опорезиви други приходи из члана 85. Закона;
- 8) приходи по основима из тач. 1) до 6) и тачке 7), остварени

и опорезовани у другој држави за обвезнике из члана 87. став 1. тачка 1) Закона.

5. Приходи који се умањују за плаћени порез и доприносе за обавезно социјално осигурање

Према одредби члана 87. став 3. Закона, зарада, опорезиви приход од самосталне делатности за предузетнике паушалце, опорезиви приход од ауторских и сродних права и права индустријске својине, опорезиви приход спортиста и спортских стручњака и опорезиви други приходи из члана 85. Закона, **умањују се за порез и доприносе** за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: доприноси) плаћене на те приходе у Републици Србији на терет лица које је остварило зараду, односно опорезиве приходе, а остали опорезиви приходи који су предмет опорезивања годишњим порезом - опорезиви приход од самосталне делатности за предузетнике који воде пословне књиге а нису се определили за личну зараду, опорезиви приход од непокретности, опорезиви приход од давања у закуп покретних ствари и опорезиви приход од пружања угоститељских услуга, **умањују се за порез** плаћен на те приходе у Републици Србији. За предузетнике који воде пословне књиге, а определили су се за личну зараду, зарада се **умањује за порез и доприносе** плаћене у Републици Србији на терет тог предузетника, а опорезиви приход из члана 33. став 2. Закона који оствари од самосталне делатности **умањује се за порез** плаћен на те приходе у Републици Србији.

По основу прихода од самосталне делатности за предузетнике паушалце опорезиви приход умањује се за порез и доприносе који су у Републици Србији плаћени на паушално утврђени приход за који се утврђује годишњи порез. За предузетнике који воде пословне књиге, а нису се определили за личну зараду, опорезиви приход од самосталне делатности умањује се за порез који је у Републици

Србији плаћен на приходе од самосталне делатности за који се утврђује годишњи порез, а за предузетнике који воде пословне књиге и определили су се за личну зараду, опорезиви приход од самосталне делатности умањује се за порез плаћен у Републици Србији на приход од самосталне делатности за који се утврђује годишњи порез и увећава се за износ исплаћене личне зараде (умањене за порез и доприносе плаћене у Републици Србији на терет тог предузетника) која је предмет опорезивања годишњим порезом.

Дакле, за порез на доходак грађана и доприносе плаћене у Републици Србији на терет лица које је остварило приход, умањују се:

- зарада, односно лична зарада предузетника и предузетника пољопривредника,
- опорезиви приход од самосталне делатности за предузетнике паушалце,
- опорезиви приход од ауторских и сродних права и права индустријске својине,
- опорезиви приход спортиста и спортских стручњака, и
- опорезиви други приходи из члана 85. Закона.

За порез на доходак грађана који је плаћен у Републици Србији умањују се следећи приходи:

- опорезиви приход од самосталне делатности за предузетнике који воде пословне књиге,
- опорезиви приход од непокретности,
- опорезиви приход од давања у закуп покретних ствари,
- опорезиви приходи од пружања угоститељских услуга, и
- опорезиви други приходи из члана 85. Закона.

Приходи физичког лица - резидента Републике Србије који су остварени и опорезовани у другој држави, умањују се за порез плаћен у тој другој држави (члан 87. став 7. Закона).

У случају да су доприноси у току 2024. године плаћени из основице која прелази износ највише годишње основице доприноса од 6.881.640 динара, обвезник има право на повраћај више плаћеног износа доприноса, сагласно Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23 и 94/24).

Износ највише годишње основице доприноса за 2024. годину износи **6.881.640 динара** („Службени гласник РС”, број 115/23).

Према одредби члана 87. став 6. Закона, доходак који се опорезује годишњим порезом увећава се за износ који се, у календарској години за коју се утврђује годишњи порез, обвезнику исплати по основу повраћаја доприноса у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање. Сагласно томе, износ који је у 2024. години обвезнику исплаћен по основу повраћаја више плаћених доприноса (нпр. повраћај више плаћених доприноса за 2023. годину), урачунава се у доходак који се опорезује годишњим порезом за 2024. годину.

6. Приходи који се додатно умањују обвезницима који имају мање од навршених 40 година живота

Према одредби члана 87. став 4. Закона, обвезницима који последњег дана календарске године за коју се утврђује годишњи порез на доходак грађана имају мање од навршених 40 година живота (у даљем тексту: обвезници млађи од 40 година), годишњи збир зарада и опорезивих прихода из члана 87. став 2. тач. 1) до 3) Закона, претходно умањених у складу са одредбом члана 87. став 3. Закона, **додатно се умањује за износ три просечне годишње зараде**

по запосленом исплаћене у Републици Србији у години за коју се утврђује порез, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике.

Сагласно одредби члана 87. став 5. Закона, умањење не може бити веће од износа годишњег збира зарада, опорезивог прихода од самосталне делатности из члана 33. став 2. и члана 41. Закона и опорезивог прихода од ауторских и сродних права и права индустријске својине из чл. 55. и 60. Закона, претходно умањених за порез и доприносе у складу са чланом 87. став 3. Закона.

Дакле, обвезницима млађим од 40 година, годишњи збир зарада из чл. 15а до 15в Закона, опорезивог прихода од самосталне делатности из члана 33. став 2. и члана 41. Закона и опорезивог прихода од ауторских и сродних права и права индустријске својине из чл. 55. и 60. Закона, који су претходно умањени за порез и доприносе сагласно члану 87. став 3. Закона, додатно се умањује за износ три просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици Србији у години за коју се утврђује годишњи порез (за 2024. годину додатно се умањује за 4.874.508 динара).

7. Доходак за опорезивање

Сагласно одредби члана 87. став 8. Закона, доходак за опорезивање чини разлика између дохотка утврђеног у складу са ст. 2. до 7. овог члана и неопорезивог износа из става 1. истог члана Закона.

То значи да се доходак за опорезивање утврђује као **разлика између годишњег збира прихода** (остварених у 2024. години, који су предмет опорезивања годишњим порезом на доходак грађана, увећаних за износ који се обвезнику исплати по основу повраћаја доприноса) умањеног за порез и доприносе плаћене на приход који

је остварен у тој календарској години и додатно умањеног за износ три просечне годишње зараде за обвезнике који имају мање од навршених 40 година живота, **и неопорезивог износа од 4.874.508 динара.**

8. Пореска основица

Пореску основицу за годишњи порез на доходак грађана представља **опорезиви доходак**, сагласно одредбама члана 88. Закона. Опорезиви доходак чини разлика измеђудохотка за опорезивање и личних одбитака из члана 88. став 1. Закона.

Према члану 88. став 1. Закона, обвезник годишњег пореза на доходак грађана има право на **личне одбитке** који износе:

- за пореског обвезника - **40%** од просечне годишње зараде по запосленом, што износи **649.934 динара**;
- за издржаваног члана породице - **15%** од просечне годишње зараде по запосленом, по члану, што износи **243.725 динара**.

Укупан износ личних одбитака не може бити већи од 50%дохотка за опорезивање.

Ако су два или више чланова породице обвезници годишњег пореза на доходак грађана, одбитак за издржаване чланове породице може да оствари само један обвезник.

9. Пореска стопа

Према одредбама члана 89. Закона, годишњи порез на доходак грађана обрачунава се и плаћа по прописаној пореској стопи.

Наиме, за пореског обвезника који је у календарској години остварио опорезиви доходак до шестоструке просечне годишње

зараде, стопа годишњег пореза је 10%.

Уколико је порески обвезник остварио опорезиви доходак који је виши од шестоструке просечне годишње зараде, на износ који је виши од шестоструке просечне годишње зараде примењује се стопа годишњег пореза од 15%.

Према томе, ако је порески обвезник остварио опорезиви доходак у износу:

- до **9.749.016 динара** - примењује се пореска стопа од **10%**;
- **преко 9.749.016 динара** - примењује се пореска стопа од 10% на износ до 9.749.016 динара, а пореска стопа од **15%** на износ преко 9.749.016 динара.

10. Порески кредит

Према одредби члана 89а став 1. Закона, обвезнику који изврши улагање у алтернативни инвестициони фонд, односно у куповину инвестиционе јединице алтернативног инвестиционог фонда, признаје се право на порески кредит на рачун годишњег пореза на доходак грађана највише до 50% улагања извршеног у календарској години за коју се утврђује годишњи порез на доходак грађана.

Право на порески кредит из става 1. овог члана може се остварити само по основу у потпуности уплаћених новчаних улога којима се стичу акције или удели у алтернативном инвестиционом фонду, односно инвестиционе јединице алтернативног инвестиционог фонда (члан 89а став 2. Закона).

Порески кредит из става 1. овог члана не може бити већи од 50% утврђене пореске обавезе по основу годишњег пореза на доходак грађана (члан 89а став 3. Закона).

Изузетно од става 1. овог члана, уколико обвезник у календарској години у којој је извршио улагање у алтернативни

инвестициони фонд, односно у куповину инвестиционе јединице алтернативног инвестиционог фонда, као и у наредне три календарске године отуђи акције или уделе у алтернативном инвестиционом фонду, односно инвестиционе јединице алтернативног инвестиционог фонда, губи право на претходно остварен порески кредит по основу тог улагања (члан 89а став 4. Закона).

Обвезник је дужан да о губитку права на порески кредит обавести надлежни порески орган у року од 30 дана од дана губитка права и плати обавезу на име претходно признатог права на порески кредит, са припадајућом каматом од дана доспелости за плаћање годишњег пореза на доходак грађана за годину за коју је изгубио право на порески кредит (члан 89а став 5. Закона).

Опредељени рок током ког обвезник, који је остварио право на порески кредит, не би требало да отуђи акције или уделе у алтернативном инвестиционом фонду, односно инвестиционе јединице алтернативног инвестиционог фонда јер би у случају отуђења изгубио право на претходно остварен порески кредит по основу тог улагања, примењује се почев од утврђивања годишњег пореза на доходак грађана за 2024. годину.

11. Пореска пријава

Пореска пријава за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана подноси се на **Обрасцу ПП ГПДГ** - Пореска пријава о обрачунатом годишњем порезу на доходак грађана за _____ годину, који је прописан Правилником о пореској пријави за годишњи порез на доходак грађана („Службени гласник РС”, број 24/23).

Пореску пријаву на Обрасцу ПП ГПДГ порески обвезник може да поднесе искључиво у електронском облику, преко портала Пореске управе или попуњавањем пореске пријаве у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе.

Према одредби члана 92. став 1. Закона, обвезник годишњег пореза на доходак грађана дужан је да за остварени доходак у години за коју се врши утврђивање пореза поднесе пореску пријаву са тачним подацима надлежном пореском органу по истеку те године, а најкасније до 15. маја наредне године.

Пореска пријава за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана за 2024. годину подноси се најкасније до **15. маја 2025.** године. Уколико порески обвезник не поднесе пореску пријаву у наведеном року, Пореска управа ће поднети пореску пријаву за њега.

Сагласно одредби члана 5. Закона, годишњи порез на доходак грађана плаћа се самоопорезивањем на доходак остварен у календарској години.

Како се годишњи порез на доходак грађана плаћа самоопорезивањем, порески орган на основу података из службених евиденција уноси податке у пореску пријаву за годишњи порез на доходак грађана и поставља је на портал Пореске управе најкасније до 1. априла године која следи години за коју се утврђује годишњи порез на доходак грађана (члан 92. став 2. Закона). За 2024. годину порески орган пореску пријаву поставља на портал еПорези најкасније до 1. априла 2025. године, пореским обвезницима који су у 2024. години остварили доходак који је предмет опорезивања годишњим порезом на доходак грађана, а који умањен за плаћене порезе и доприносе прелази неопорезиви износ од 4.874.508 динара.

Порески обвезник је у обавези да **изврши измену, односно допуну** те пореске пријаве, у делу у коме нису исказани тачни и одговарајући подаци и након тога поднесе пореску пријаву у електронском облику преко портала Пореске управе.

У случајевима у којима Пореска управа није припремила унапред попуњену пореску пријаву (нпр. ако је за остварени приход поднета појединачна пореска пријава о обрачунатим порезима и доприносима на Обрасцу ППП ПД, у којој је као идентификатор физичког лица, обвезника годишњег пореза на доходак грађана, унет број пасоша, или ако до дана постављања пореске пријаве за годишњи порез на доходак грађана на портал Пореске управе није поднета одговарајућа пореска пријава о оствареним приходима физичког лица, те порески орган не располаже потребним подацима у датом моменту и др.) и поставила је на портал Пореске управе, с обзиром да су физичка лица обвезници годишњег пореза на доходак грађана, она су у обавези да сама попуне и поднесу пореску пријаву за 2024. годину у електронском облику преко портала Пореске управе, најкасније до 15. маја 2025. године.

Нерезидентни обвезник подноси пореску пријаву преко пореског пуномоћника одређеног у складу са Законом о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС”, бр. 80/02, 84/02-исправка, 23/03-исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05-др. закон, 62/06-др. закон, 61/07, 20/09, 72/09-др. закон, 53/10, 101/11, 2/12-исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15-аутентично тумачење, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18, 86/19, 144/20, 96/21, 138/22 и 94/24).

Обвезник који је остварио приходе од ауторских и сродних права и приходе по основу уговорене накнаде за извршени рад, на које се порез плаћа самоопорезивањем и за које се опорезиви приход утврђује сагласно члану 55. став 2. и члану 85. став 5. тачка 2) Закона, опорезиви приход по том основу исказује у Обрасцу ППП ГПДГ под ред. бр. 3.4.1. Опорезиви приходи. Под ред. бр. 3.4.2. Порез и доприноси на терет примаоца прихода, за обвезника који

је остварио приходе од ауторских и сродних права и приходе по основу уговорене накнаде за извршени рад, на које се порез плаћа самоопорезивањем и за које се опорезиви приход утврђује сагласно члану 55. став 2. и члану 85. став 5. тачка 2) Закона, исказује се податак о висини плаћених пореза и доприноса на те приходе. У случају да су порез и доприноси по основу прихода од ауторских и сродних права и прихода по основу уговорене накнаде за извршени рад, на које се порез плаћа самоопорезивањем и за које се опорезиви приход утврђује сагласно члану 55. став 2. и члану 85. став 5. тачка 2) Закона, виши од опорезивог прихода по том основу, под ред. бр. 3.4.2. исказује се износ пореза и доприноса до висине опорезивог прихода по том основу.

Порески обвезници којима је доходак за опорезивање годишњим порезом на доходак грађана 0 динара (поље 3.12 Обрасца ПП ГПДГ) немају обавезу подношења пореске пријаве.

Пример начина обрачуна годишњег пореза за обвезника који је остварио приход по основу зараде код једног послодавца, уговора о ауторском делу, од непокретности и коме је извршен повраћај доприноса за 2023. годину:

Ред бр.	Опис	Износ	
1.	Бруто зарада	8.500.000	
2.	Неопорезиви износ зараде (25.000 д. x 12)	300.000	
3.	Пореска основица (р.б. 1 - р.б. 2)	8.200.000	
4.	Порез (р.б. 3 x 10%)	820.000	
5.	Највиша годишња основица доприноса	6.881.640	
6.	Доприноси на терет запосленог (р.б. 5 x 19,9%)	1.369.446	

7.	Укупно порез и доприноси (р.б. 4 + р.б. 6)	2.189.446	
8.	Приход за опорезивање (р.б. 3 - р.б. 7)	6.010.554	
9.	Бруто ауторски хонорар	13.500.000	
10.	Нормирани трошкови (р.б. 9 x 43%)	5.805.000	
11.	Опорезиви приход (р.б. 9 - р.б. 10)	7.695.000	
12.	Порез (р.б. 11 x 20%)	1.539.000	
13.	Допринос за ПИО на терет примаоца (р.б. 11 x 24%)	1.846.800	
14.	Укупно порез и доприноси (р.б. 12 + р.б. 13)	3.385.800	
15.	Приход за опорезивање (р.б. 11 - р.б. 14)	4.309.200	
16.	Бруто приход од издавања непокретности	14.000.000	
17.	Нормирани трошкови (р.б. 16 x 25%)	3.500.000	
18.	Опорезиви приход (р.б. 16 - р.б. 17)	10.500.000	
19.	Порез (р.б. 18 x 20%)	2.100.000	
20.	Приход за опорезивање (р.б. 18 - р.б. 19)	8.400.000	
21.	Износ по основу повраћаја доприноса	908.000	
22.	Свега (р.б. 8 + р.б. 15 + р.б. 20 + р.б. 21)	19.627.754	
23.	Збир прихода који се додатно умањује за обвезника млађег од 40 година (р.б. 8 + р.б. 15)	10.319.754	
24.	Износ додатног умањења за обвезника млађег од 40 година (трострука просечна годишња зарада)	4.874.508	
25.	Свега после додатног умањења (р.б. 23 - р.б. 24) ≥ 0	5.445.246	

		млађи од 40 година	40 година и старији
26.	Укупно за обвезника млађег од 40 година (р.б. 20 + р.б. 21 + р.б. 25), односно за обвезника који има 40 година или је старији (р.б. 22)	14.753.246	19.627.754
27.	Неопорезиви износ	4.874.508	4.874.508
28.	Доходак за опорезивање (р.б. 26 - р.б. 27)	9.878.738	14.753.246
29.	Лични одбици (за обвезника и једног члана)	893.659	893.659
30.	Опорезиви доходак - пореска основица за годишњи порез (р.б. 28 - р.б. 29)	8.985.079	13.859.587
31.	Опорезиви доходак до шестоструке просечне годишње зараде (шестострука просечна годишња зарада износи 9.749.016 динара)	8.985.079	9.749.016
32.	Опорезиви доходак преко шестоструке просечне годишње зараде (р.б. 30 - р.б. 31)	0	4.110.571
33.	Порез по стопи од 10% (р.б. 31 x 10%)	898.508	974.902
34.	Порез по стопи од 15% (р.б. 32 x 15%)	0	616.586
35.	Годишњи порез (р.б. 33 + р.б. 34)	898.508	1.591.488

РЕПУБЛИЧКЕ АДМИНИСТРАТИВНЕ ТАКСЕ

1. Када јавно предузеће поднесе захтев надлежном органу у име и за рачун Града Београда републичка административна такса не плаћа, сходно члану 18. тачка 2. Закона о републичким административним таксама

(Мишљење Министарства финансија, бр: 000585729 2025 10520 004 010 011 001 од 6. марта 2025. године)

Одредбом члана 2. став 1. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, ... и 94/24 – у даљем тексту: Закон) прописано је да се за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње код органа, плаћају таксе по одредбама тог закона.

Према одредби члана 1а тачка 3) Закона, органи јесу институције, државни органи и организације, органи покрајинске аутономије и локалне самоуправе када врше поверене послове, као и предузећа, привредна друштва и друге организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, а која се за вршење јавних овлашћења финансирају из буџетских средстава;

Обвезник таксе је лице које се захтевом обраћа органу ради покретања управног, односно другог поступка код органа, односно и лице у чију корист се издаје спис, односно врши радња код органа (члан 3. став 1. Закона).

Према одредби члана 11. став 1. Закона, такса се плаћа у прописаном износу за захтев и за списе и радње које се у вези са тим захтевом доносе, односно врше, ако овим законом није друкчије прописано.

Према одредбама члана 18. тачка 2) Закона ослобађају се плаћања таксе органи и организације аутономних покрајина, односно јединица локалне самоуправе.

Сходно одредби члана 2. тач. 2), 16) и 17) Уредбе о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења („Службени гласник РС”, бр. 93/23 и 94/23-исправка, у даљем тексту: Уредба)

- инвеститор је правно или физичко лице на чије име се издаје грађевинска дозвола, у складу са законом којим се уређује планирање и изградња; инвеститор је лице на кога је власник

објекта или дела објекта односно власник земљишта на коме се изводе радови на изградњи или уклањању објекта или дела објекта, пренео власништво над отпадом од грађења и рушења;

- власник отпада од грађења и рушења јесте власник објекта или дела објекта, односно власник земљишта на коме се изводе радови на изградњи или уклањању објекта или дела објекта, или извођач радова, када је на њега власник објекта или дела објекта, односно власник земљишта на коме се изводе радови на изградњи или уклањању објекта или дела објекта или инвеститор из тачке 2) овога члана уговором пренео власништво над отпадом од грађења и рушења;

- произвођач отпада од грађења и рушења јесте свако лице чијом активношћу настаје отпад од грађења и рушења или свако лице чијом активношћу претходног третмана, мешања или другим поступцима долази до промене састава или природе отпада, као и лица из тач. 2) и 16) овог члана.

Према члану 6. ст. 1. и 4. Уредбе произвођач отпада од грађења и рушења дужан је да сачини план управљања отпадом од грађења и рушења (у даљем тексту: План управљања отпадом), прибави сагласност на План управљања отпадом и организује његово спровођење, ако се радови изводе на објекту који је категорије Б, В и Г.

За објекте за које грађевинску дозволу издаје министарство надлежно за послове грађевинарства, сагласност на План управљања отпадом издаје министарство надлежно за послове заштите животне средине.

Према томе, када јавно предузеће, у конкретном случају, Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП, у своје име и за свој рачун, поднесе захтев надлежном органу да јој се изврши спис и радња у управним стварима, као и за друге списе и радње код органа, нема законског основа да се ослободи плаћања републичких административних такси применом члана 18. Закона.

Међутим, када у оквиру својих овлашћења, Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП поднесе захтев за давање сагласности на План управљања отпадом од грађења и рушења надлежном органу, у конкретном случају министарству надлежном за послове заштите животне средине у име и за рачун

Града Београда, као инвеститора, односно власника отпада, односно произвођача отпада мишљења смо да се републичка административна такса не плаћа, сходно члану 18. тачка 2. Закона.

2. Приликом подношења захтева за издавање мишљења о примени прописа обвезник плаћа републичку административну таксу у прописаном износу за један захтев без обзира на то колики број питања је постављен у том појединачном захтеву

(Мишљење Министарства финансија, бр: 000945146 2025 10520 004 010 011 001 од 5. марта 2025. године)

Одредбама члана 2. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03-исправка, 53/04, 42/05, 61/05, 101/05-др. закон, 42/06, 47/07, 54/08, 5/09, 54/09, 35/10, 50/11, 70/11, 55/12, 93/12, 47/13, 65/13-др.закон, 57/14, 45/15, 83/15, 112/15, 50/16, 61/17, 113/17, 3/18-исправка, 50/18, 95/18, 38/19, 86/19, 90/19-исправка, 98/20, 144/20, 62/21, 138/22, 54/23, 92/23, 59/24, 63/24-исправка и 94/24 – у даљем тексту: Закон) прописано је да се за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње код органа, плаћају таксе по одредбама тог закона. Износи такси прописани су Тарифом. Тарифа садржи Одељак А и Одељак Б. У Одељку А Тарифе прописане су таксе које се плаћају за списе и радње органа у Републици Србији. У Одељку Б Тарифе прописане су конзуларне таксе.

Обвезник таксе јесте лице које се захтевом обраћа органу ради покретања управног, односно другог поступка код органа, односно и лице у чију корист се издаје спис, односно врши радња код органа (члан 3. став 1. Закона).

Према одредби члана 11. став 1. Закона, такса се плаћа у прописаном износу за захтев и за списе и радње које се у вези са тим захтевом доносе, односно врше, ако Законом није друкчије прописано.

У решењу или другој исправи за коју је такса плаћена, означава се да је такса плаћена, износ таксе који је плаћен и тарифни број по којем је такса плаћена (члан 12. Закона).

Одредбама члана 18. Закона прописано је која лица су ослобођена плаћања републичке административне таксе, а одредбама члана 19. Закона за које списе и радње се не плаћа такса.

Тарифним бројем 2. Одељка А Тарифе прописано је да се за захтев за давање тумачења, објашњења, односно мишљења о примени републичких прописа, физичком лицу плаћа републичка административна такса у износу од 2.010 динара, односно да се за захтев за давање тумачења, објашњења, односно мишљења о примени републичких прописа правном лицу, односно предузетнику, односно физичком лицу уписаном у посебан регистар, које обавља делатност слободне професије, уређену посебним прописом плаћа републичка административна такса у износу од 16.270 динара.

У Напомени уз Тарифни број 2. Одељка А Тарифе прописано је да се такса из тог тарифног броја не плаћа за накнадни поднесак којим обвезник захтева брже поступање по раније поднетом захтеву, односно да се такса из тог тарифног броја не плаћа за захтев који се подноси Народној банци Србије за давање тумачења, објашњења, односно мишљења о примени прописа који су из њене надлежности.

Сходно томе, када обвезник таксе (физичко лице), у складу са одредбама Тарифног броја 2. Одељка А Тарифе, поднесе захтев надлежном органу (Управи за безбедност и здравље на раду) за давање тумачења, објашњења, односно мишљења о примени републичких прописа, плаћа републичку административну таксу у износу од 2.010 динара, односно када захтев за давање тумачења, објашњења, односно мишљења о примени републичких прописа надлежном органу (Управи за безбедност и здравље на раду) поднесе правно лице, односно предузетник, односно физичко лице уписано у посебан регистар, које обавља делатност слободне професије, уређену посебним прописом, плаћа републичка административна такса у износу од 16.270 динара, без обзира на то колики број питања је постављен у том појединачном захтеву којим се, у конкретном случају, захтева тумачење прописа из области безбедности и здравља на раду.

Наиме, Законом није прописано ограничење везано за број питања која обвезник таксе може да постави надлежном органу приликом подношења захтева за давање тумачења, објашњења, односно мишљења о примени републичких прописа из Тарифног броја 2. Одељка А Тарифе.

НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ДОБАРА

1. Лице надлежно за одлучивање по захтеву за одлагање плаћања накнаде за примењена геолошка истраживања или накнаде за коришћење ресурса и резерви минералних сировина, на основу образложене документације може одобрити плаћање дуга на рате и уколико обвезник не испуњава услове из чл. 73. ст. 1 и 2. ЗПППА, под условом да обвезник као средство обезбеђења наплате достави неопозиву банкарску гаранцију или меницу авалирану од стране пословне банке, на износ који не може бити мањи од висине дуговане накнаде чије се плаћање одлаже

(Мишљење Министарства финансија, бр: 011-00-00865/2021-04 од 24. марта 2025. године)

Према члану 270. ст. 1. и 2. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, број бр. 95/18, 49/19 и 92/23 - у даљем тексту: Закон), лице надлежно за утврђивање и наплату накнаде може, на образложени захтев обвезника накнаде, у целости или делимично, одложити плаћање дуговане накнаде, односно одобрити плаћање доспеле а неизмирене обавезе на рате, под условом да плаћање дуговане накнаде за обвезника представља непримерено велико оптерећење, односно обвезнику наноси битну економску штету. О одлагању плаћања дуговане накнаде, по испуњењу услова из става 1. овог члана, одлучује овлашћено лице у лицу које је надлежно за утврђивање и наплату конкретне накнаде.

Сходно члану 270. став 3. Закона актом из става 2. може се одобрити одлагање плаћања дуговане накнаде на рате, најдуже до 24 месеца.

У складу са чланом 271. став 1. Закона, у погледу поступка утврђивања, контроле, наплате, повраћаја, камате, принудне наплате, застарелости и осталог што није прописано овим законом лица надлежна за утврђивање накнаде сходно примењују одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

Одредбама члана 73. ст. 1. и 2. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, 84/02 - исправка, 23/03 - исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18, 86/19, 144/20, 96/21, 138/22 и 94/24 – у даљем тексту: ЗПППА) прописано је да Пореска управа може, на образложени захтев пореског обвезника, у целости или делимично, одложити плаћање дугованог пореза, под условом да плаћање дугованог пореза:

1) за пореског обвезника представља непримерено велико оптерећење;

2) наноси битну економску штету пореском обвезнику.

Услов из става 1. овог члана ближе уређује Влада.

Изузетно, ако подносилац захтева за одлагање плаћања дугованог пореза, који не испуњава услове из ст. 1. и 2. овог члана, као средство обезбеђења наплате понуди неопозиву банкарску гаранцију или меницу авалирану од стране пословне банке, на износ који не може бити мањи од висине дугованог пореза чије се плаћање одлаже, лице из става 3. овог члана, може одлучити да се пореском обвезнику одобри одлагање плаћања дугованог пореза на начин из става 4. овог члана (члан 73. став 7. ЗПППА).

У складу са одредбама члана 2. Уредбе о ближим условима за одлагање плаћања пореског дуга („Службени гласник РС“, бр. 53/03, 61/04, 71/05, у даљем тексту: Уредба), плаћање дуга Пореска управа може да одложи пореском обвезнику ако дуг износи најмање, и то за:

- 1) физичко лице - 10% од опорезивих прихода у години која претходи години у којој је поднет захтев за одлагање;
- 2) предузетника и мало правно лице - 5% од укупног годишњег прихода исказаног у последњем финансијском извештају, односно годишњег паушалног прихода;
- 3) средња и велика правна лица - 5% од обртних средстава исказаних у последњем финансијском извештају.

Имајући у виду напред наведено, овлашћено лице органа надлежног за утврђивање накнаде, у конкретном случају овлашћено лице министарства рударства и енергетике, одлучује у сваком појединачном случају да ли дугована обавеза представља непримерено велико оптерећење за обвезника, односно да ли му наноси битну економску штету као и да ли испуњава услове прописане Уредбом, а на основу чињеница и доказа које обвезник накнаде у свом захтеву истакне (као доказ у поступку могу служити биланс успеха, биланс стања и слична пословна документација).

У вези питања да ли министарство рударства и енергетике може у одређеним случајевима применити изузеће прописано чланом 73. став 7. ЗПППА истичемо да лица надлежна за утврђивање накнаде у ситуацијама које нису прописане Законом сходно примењују одредбе прописане ЗПППА, па и одредбе којима су прописани изузеци.

У конкретном случају, уколико обвезник поднесе захтев за одлагање плаћања накнаде за примењена геолошка истраживања или накнаде за коришћење ресурса и резерви минералних сировина, лице надлежно за одлучивање по том захтеву, на основу образложене документације може одобрити плаћање дуга на рате и уколико обвезник не испуњава услове из чл. 73. ст. 1 и 2. ЗПППА, али под условом да обвезник као средство обезбеђења наплате достави неопозиву банкарску гаранцију или меницу авалирану од стране пословне банке, на износ који не може бити мањи од висине дуговане накнаде чије се плаћање одлаже.

2. Удружење није обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине уколико се финансира искључиво од чланарина, чланских доприноса, донација, дотација, субвенција и сл. нити има обавезу подношења пријаве од значаја за утврђивање ове накнаде

(Мишљење Министарства финансија, бр: 000959853 2025 10520 10520 004 001 011 001 од 11. марта 2025. године)

Према одредби члана 134. став 1. тачка 1) Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС”, бр. 95/18, 49/19, 86/19-др. пропис, 156/20-др. пропис, 15/21-др. пропис, 15/23-др. пропис, 92/23, 120/23-др. пропис и 99/24-др. пропис, у даљем тексту: Закон) обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине је правно лице, предузетник и огранак страног правног лица које обавља одређене активности које утичу на животну средину.

Сходно одредбама члана 134. ст. 3. и 4. Закона под обављањем активности подразумева се обављање делатности правног лица, предузетника и огранка страног правног лица у седишту и издвојеним пословним јединицама.

Под издвојеном пословном јединицом, у смислу овог закона, подразумевају се пословни простор и пословне просторије изван седишта у којима обвезник обавља делатност, као и земљиште и просторије на земљишту које служе за обављање делатности.

Према члану 138а тачка 3) Закона, накнаду за заштиту и унапређивање животне средине не плаћа удружење - недобитна организација, црква и верска заједница, које се финансира искључиво од чланарина, чланских доприноса, донација, дотација, субвенција и сл.

Лица из става 1. тач. 1) и 4) овог члана немају обавезу подношења пријаве из члана 138. став 1. овог закона, укључујући и лица из става 1. тачка 3) овог члана у случају када се финансирају

искључиво од донација, дотација, субвенција, чланарина, чланских доприноса, и сл. (члан 138а став 2. Закона).

Сходно члану 28. ст. 1, 2. и 4. Закона о науци и истраживањима („Сл. гласник РС”, бр. 49/2019) ради остваривања заједничких интереса, развоја и организације научноистраживачког рада, научноистраживачке сарадње, међусобног повезивања и сарадње са одговарајућим облицима удруживања у области високог образовања, развијања међународне сарадње, неговања научне критике и вредновања сопственог научноистраживачког рада, усклађивања набавке и коришћења научноистраживачке опреме и лабораторијског простора, набавке и коришћења научних публикација, институти се удружују у Заједницу института Србије (у даљем тексту: Заједница).

Заједница има статус правног лица, у складу са законом.

На оснивање, организацију и рад Заједнице примењују се прописи којима се уређују удружења.

Сходно одредби члана 51. став 1. Статута Заједнице института Србије, Заједница прибавља средства од чланарине, добровољних прилога, донација и поклона, финансијских субвенција и на други законом дозвољени начин.

У складу са напред наведеним, Заједница института Србије не плаћа накнаду за заштиту и унапређивање животне средине уколико се финансира искључиво од чланарина, чланских доприноса, донација, дотација, субвенција и сл, те у наведеном случају нема ни обавезу подношења пријаве од значаја за утврђивање ове накнаде.

3. На поступак принудне наплате који спроводе јавна водопривредна предузећа на основу решења која су донета закључно са 2023. годином а поступак принудне наплате

није покренут примењују се одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација

(Мишљење Министарства финансија, бр: 621107 2025 10520 004 010 011 004 од 25. фебруара 2025. године)

Према члану 271. ст. 1. и 3. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС” бр. 95/18 и 49/19) који је био у примени до 31. децембра 2023. године, у погледу поступка утврђивања, контроле, наплате, повраћаја, камате, принудне наплате, застарелости и осталог што није прописано овим законом лица надлежна за утврђивање накнаде сходно примењују одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

Изузетно, на поступак утврђивања накнада које утврђују, обрачунавају и наплаћују јавна предузећа, корисници шума и шумског земљишта, регулаторно тело надлежно за управљање лукама, регулаторна агенција, управљачи заштићеног подручја, управљачи јавног пута, управљачи јавне железничке инфраструктуре, управљачи туристичког простора примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а на поступак принудне наплате примењују се одредбе закона којим се уређује поступак извршења и обезбеђења.

Према члану 271. став 1. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС” бр. 95/18, 49/19, 86/19 - ускл. дин. износи, 156/20 - ускл. дин. износи, 15/21 - допуна ускл. дин. износа, 15/23 - ускл. дин. износи, 92/23, 120/23 – ускл. дин. износи и 99/24 – ускл. дин. износи - у даљем тексту: Закон) који је у примени од 1. јануара 2024. године, у погледу поступка утврђивања, контроле, наплате, повраћаја, камате, застарелости и осталог што није прописано овим законом лица надлежна за утврђивање накнаде сходно примењују одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

На поступак принудне наплате накнада које утврђују лица надлежна за утврђивање накнаде, примењују се одредбе закона

којим се уређује поступак извршења и обезбеђења, осим надлежних јавних водопривредних предузећа који на поступак принудне наплате сходно примењују одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација (члан 271. став 4. Закона)

Одредбама члана 92. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС”, бр. 92/23, у даљем тексту Закон о изменама и допунама Закона о накнадама) прописано је да обавезе по основу накнада које су настале до дана почетка примене овог закона а нису плаћене, измириће се у складу са прописима који су били на снази у време настанка обавезе.

Према члану 92. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о накнадама, поступци утврђивања, наплате и контроле накнада који су започети до дана почетка примене овог закона, окончаће се по прописима по којима су започети.

Одредбом члана 100. Закона о изменама и допунама Закона о накнадама, прописано је да тај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у «Службеном гласнику Републике Србије», а примењиваће се од 1. јануара 2024. године, осим одредаба члана 17, чл. 29-34, чл. 93, 94, 95. и 98. овог закона које ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона, као и одредаба члана 41. став 5. и члана 43. став 1. овог закона које ће се примењивати од 1. јуна 2024. године.

Према члану 77. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС”, бр. 80/02, 84/02 - исправка, 23/03 - исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18, 86/19, 144/20, 96/21, 138/22, 94/24, у даљем тексту ЗПППА), Пореска управа може, пореском обвезнику који није платио порез, а који је доспео за плаћање, односно споредно пореско давање у року из опомене, да пошаље упозорење писаним или електронским путем, као и SMS поруком, односно на други

начин, када је то могуће, да доспелу а неплаћену пореску обавезу, са каматом обрачунатом у складу са законом, плати у року од пет дана од дана достављања упозорења.

Ако порески обвезник није платио порез, односно споредно пореско давање, у року из члана 71. став 2. овог закона, односно у року из става 1. тог члана, Пореска управа почиње поступак принудне наплате пореза, односно споредних пореских давања, доношењем решења о принудној наплати пореза (члан 77. став 2. ЗПППА).

Одредбом члана 77. став 3. ЗПППА, у решењу из става 2. тог члана наводи се основ пореског дуга, његов преостали неплаћени износ из опомене из члана 71. овог закона достављене пореском обвезнику, са обрачунатом каматом од дана издавања опомене до дана доношења решења, а порески обвезник се обавештава о својим правима у поступку принудне наплате.

Сходно члану 3. став 1. Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 106/15, 106/16 - аутентично тумачење, 113/17 - аутентично тумачење, 54/19, 9/20 - аутентично тумачење, 10/23 - др. закон), извршни поступак и поступак обезбеђења покрећу се тако што извршни поверилац подноси предлог за извршење на основу извршне или веродостојне исправе или предлог за обезбеђење, а по службеној дужности покрећу се само ако је законом одређено.

Према томе, одредбама Закона о изменама и допунама Закона о накнадама је уређено да се све настале обавезе измирују према прописима који су важили у време настанка обавезе, односно да ће се поступци утврђивања, наплате и контроле накнада који су започети до дана почетка примене овог закона, окончати по прописима по којима су започети. Указујемо да поступак принудне наплате не започиње моментом настанка обавезе, већ је прописима посебно уређен почетак поступка принудне наплате (подношењем предлога за извршење сходно Закону о извршењу и обезбеђењу,

односно доношењем решења о принудној наплати пореза према ЗПППА).

С тим у вези, у случајевима када су решења којим је утврђена обавеза донета закључно са 2023. годином, а поступак принудне наплате није започет (у конкретном случају није поднет предлог за извршење), према нашем мишљењу принудна наплата ће се спровести према важећим прописима у тренутку покретања поступка принудне наплате.

У конкретном случају, на поступак принудне наплате који спроводе јавна водопривредна предузећа на основу решења која су донета закључно са 31.12.2023. године а поступак принудне наплате није покренут закључно са 31.12.2023. године (није поднет предлог за извршење у складу са тада важећим прописима), сходно ће се примењивати одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

4. Службеници Секретаријата Транспортне зајединице ослобођени су плаћања накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада у случају увоза моторних возила за личне или породичне потребе

(Мишљење Министарства финансија, бр: 475393 202510520 004 000 011 001 од 20. фебруара 2025. године)

Према одредбама члана 140 став 1. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/2018, 49/2019 и 92/23 - у даљем тексту: Закон) обвезник накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада је произвођач, односно увозник тих производа који те производе ставља на тржиште у Републици Србији или их користи као крајњи потрошач.

У смислу члана 140. став 3. Закона, у производе који после употребе постају посебни токови отпада убрајају се: 1. гуме; 2. батерије и акумулатори; 3. минерална и синтетичка уља; 4.

електрични и електронски производи; 5. возила категорије M1, N1, L2 и L6.

Одредбом члана 141. став 1. тачка 5) Закона уређено је да је основица накнаде за производе који који после употребе постају посебни токови отпада количина произведених, односно увезених возила која је наведена у документу о хомологацији возила, односно саобраћајној дозволи изражена у килограмима (kg).

Висина накнаде прописана је у Прилогу 7. Табели 5. Закона и за произведена и увезена возила износи 14,17 динара по килограму (овај износ се усклађује годишње индексом раста потрошачких цена за период од 01. октобра претходне године до 30. септембра текуће године).

Накнаду за производе из члана 140. став 3. тачка 5) овог закона утврђује надлежни царински орган, на дан обрачуна увозних дажбина (члан 143. став 4. Закона).

Одредбом члана 146. Закона прописана су ослобођења од накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада за произвођаче, односно увознике.

Одредбом члана 16. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06), уређено је, поред осталог, да су општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују.

Сагласно члану 1. тачка (е) Споразума између Републике Србије и Транспортне заједнице о седишту сталног секретаријата Транспортне заједнице („Сл. гласник РС - Међународни уговори”, бр. 2/2019, у даљем тексту: Споразум), „службеници Секретаријата” означавају директора, заменика директора и све друге особе из уговорних страна стално запослене у Секретаријату у складу са Кадровским прописима Секретаријата, као и привремено распоређене особе.

Сходно члану 14. тачка (з) Споразума службеници Секретаријата, у Републици Србији и у односу на Републику Србију,

уживају право на увоз робе, укључујући и моторна возила, за личне или породичне потребе, без пореза, ПДВ-а, акциза и других накнада са изузећем од економских забрана увоза и ограничења увоза и извоза.

Према члану 28. став 1. Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна („Сл. гласник РС” бр. 16/16, 49/16, 107/16, 46/17, 114/17, 36/18, 44/18 - др. закон, 104/18, 14/19, 33/19, 68/19, 151/20, 19/21, 10/22, 144/22, 25/23, 83/23, 118/23, 26/24, 55/24, 105/24, у даљем тексту Правилник) повраћај више или погрешно уплаћених јавних прихода и примања обвезника, врши Управа за трезор на терет рачуна за уплату јавних прихода, у складу са чланом 60. Закона о буџетском систему (“Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - исправка, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон и 103/15).

Повраћај јавних прихода и примања из става 1. овог члана, Управа за трезор врши на основу решења Пореске управе, локалне пореске администрације, односно акта другог надлежног органа (члан 28. став 2. Правилника).

Сагласно члану 28а став 1. Правилника, Управа за трезор одређује се као јединствено управно место у поступку остваривања права на повраћај, односно прекњижавање више или погрешно уплаћених јавних прихода и примања.

Корисник јавних средстава, физичко и право лице право на повраћај, односно прекњижавање више или погрешно уплаћених јавних прихода и примања може да оствари подношењем захтева за повраћај, односно прекњижавање Управи за трезор, као јединственом управном месту (члан 28а став 2. Правилника).

Сходно напред наведеном, мишљења смо да су службеници Секретаријата Транспортне зајединице ослобођени накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада у

случају увоза моторних возила за личне или породичне потребе у складу са одредбама Споразума.

У вези повраћаја накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада указујемо да се право на повраћај више или погрешно уплаћених јавних прихода може остварити подношењем захтева за повраћај Управи за трезор, а информације о документацији коју треба доставити уз захтев можете добити на адреси jum@trezor.gov.rs.

5. Пријава од значаја за утврђивање накнаде за заштиту и унапређивање животне средине подноси се свим јединицама локалне самоуправе на чијим територијама привредно друштво обавља делатност (претежну или другу делатност). Уколико је обвезник пропустио да поднесе пријаву некој од јединица локалне самоуправе на чијој територији обавља делатност то може учинити и накнадно, чим уочи пропуст (Мишљење Министарства финансија, бр: 1609727 2024 10520 004 001 011 004 од 11. фебруара 2025. године)

Према одредби члана 134. став 1. тачка 1) Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС”, бр. 95/18, 49/19, 86/19-др. пропис, 156/20-др. пропис, 15/21-др. пропис, 15/23-др. пропис, 92/23, 120/23-др. пропис и 99/24-др. пропис) у даљем тексту: Закон) обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине је правно лице, предузетник и огранак страног правног лица које обавља одређене активности које утичу на животну средину.

Сходно одредбама члана 134. ст. 3. и 4. Закона под обављањем активности подразумева се обављање делатности правног лица, предузетника и огранка страног правног лица у седишту и издвојеним пословним јединицама.

Под издвојеном пословном јединицом, у смислу овог закона, подразумевају се пословни простор и пословне просторије изван

седишта у којима обвезник обавља делатност, као и земљиште и просторије на земљишту које служе за обављање делатности.

Сагласно члану 137. став 1. Закона, утврђивање накнаде за заштиту и унапређивање животне средине обвезнику из члана 134. став 1. тачка 1) овог закона врши орган јединице локалне самоуправе у чијој су надлежности утврђивање, контрола и наплата јавних прихода (у даљем тексту: надлежни орган ЈЛС), решењем за календарску годину, сразмерно периоду обављања активности на територији јединице локалне самоуправе, односно градске општине у граду чијим посебним актима је то уређено.

Обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине из члана 134. став 1. тачка 1) овог закона, дужан је да поднесе пријаву са подацима од значаја за утврђивање накнаде надлежном органу ЈЛС на чијој територији обвезник накнаде обавља активност до 30. априла (члан 138. став 1. Закона).

Сходно одредби члана 2. став 5. Уредбе о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину и износима накнада („Сл. гласник РС”, број 30/24, у даљем тексту: Уредба) у случају да обвезник обавља активност на територији више јединица локалне самоуправе, односно градских општина у граду чијим је посебним актима уређено да се накнада утврђује за територију градске општине, накнаду за заштиту и унапређивање животне средине плаћа на свим територијама на којима обавља активност која утиче на животну средину према степену негативног утицаја претежне делатности.

Према одредби члана 3. став 7. Уредбе, у случају да обвезник обавља активност на територији више јединица локалне самоуправе, односно градских општина у граду чијим је посебним актима уређено да градска општина утврђује накнаду, износ накнаде за заштиту и унапређивање животне средине плаћа тако што се укупан износ обрачунате накнаде утврђен према претежној делатности дели укупним бројем јединица локалне самоуправе, укључујући и градске општине у граду чијим је посебним актима уређено да се

накнада утврђује за територију градске општине, сразмерно периоду обављања активности.

У смислу члана 40. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС”, бр. 80/02, 84/02 - исправка, 23/03 - исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18, 86/19, 144/20, 96/21, 138/22 и 94/24, у даљем тексту: ЗПППА), ако порески обвезник установи да пореска пријава, коју је поднео Пореској управи, садржи грешку која за последицу има погрешно утврђену висину пореске обавезе, односно пропуст друге врсте, дужан је да одмах, а најкасније до истека рока застарелости, поднесе пореску пријаву у којој су грешка или пропуст отклоњени (у даљем тексту: измењена пореска пријава).

Према члану 40. став 5. ЗПППА, изузетно од ст. 1. и 3. тог члана, порески обвезник не може поднети измењену пореску пријаву после покретања поступка пореске контроле за контролисани порески период, односно након доношења решења о утврђивању пореза из члана 54. став 2. тачка 2) подтачка (2) овог закона, као и након покретања радњи пореске полиције у циљу откривања пореских кривичних дела.

Сходно одредбама члана 54. ЗПППА, утврђивање пореза је делатност Пореске управе, односно пореског обвезника, која се састоји у издавању управних аката, односно у предузимању законом прописаних радњи, којима се установљава постојање појединачне пореске обавезе и одређују порески обвезник, пореска основица и износ пореске обавезе. Утврђивање пореза обавља: 1) сам порески обвезник (самоопорезивање); 2) Пореска управа, доношењем пореског решења, и то: у поступку пореске контроле - ако порески обвезник, супротно закону, не обави утврђивање пореске обавезе или га изврши нетачно или непотпуно; у случајевима када је законом прописано да се не спроводи самоопорезивање или када је законом

прописано да се, упркос самоопорезивању, пореско решење мора донети.

Одредбама члана 55. став 1. ЗПППА, пореско решење о утврђивању пореза из члана 54. став 2. тачка 2) подтачка (1) тог закона Пореска управа доноси на основу података из пословних књига и евиденција пореског обвезника, и чињеничног стања утврђеног у поступку контроле, у складу са одредбом члана 129. тог закона.

Пореско решење о утврђивању пореза из члана 54. став 2. тачка 2) подтачка (2) тог закона Пореска управа доноси на основу података из евиденција надлежних органа, података из пореске пријаве, односно измењене пореске пријаве а, по потреби, и на основу података из пословних књига и евиденција пореског обвезника (члан 55. став 2. ЗПППА).

Према члану 140. став 3. ЗПППА, против коначног пореског управног акта може се покренути управни спор, ако законом није друкчије прописано.

Сходно члану 175. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/16, 95/18 - аутентично тумачење, 2/23 - УС) орган против чијег решења је благовремено покренут управни спор може до окончања управног спора, ако уважава све захтеве тужбе, поништити или изменити своје решење из разлога због којих би суд могао да поништи то решење, ако се тиме не вређа право странке у управном поступку или трећег лица.

Према томе, обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине је у обавези да поднесе пријаву са подацима од значаја за утврђивање накнаде надлежном органу јединице локалне самоуправе свакој јединици локалне самоуправе на чијој територији обавља активности, дакле јединици локалне самоуправе у којој има седиште и јединицама локалне самоуправе у којима има издвојене пословне јединице (укључујући и издвојену пословну јединицу у којој обавља послове администрације).

У вези питања могућности измене претходних година, имајући у виду да сте пријаву, почев од 2019. године подносили само јединици локалне самоуправе на чијој територији обављате претежну делатност, указујемо да нема законске сметње да се пријава (првобитна) поднесе јединицама локалне самоуправе на којима се налазе издвојене пословне јединице. Међутим, за територију седишта није могуће поднети измењене пријаве за претходне године с обзиром да је надлежни орган утврдио обавезу решењима. Уколико сматрате да сте више платили предметну накнаду поступајући по решењима надлежног органа, указујемо да се повраћај средстава може извршити само уколико се измене коначна и правоснажна решења јединице локалне самоуправе.

АКЦИЗЕ

1. Утицај статусне промене припајања, односно статусне промене издвајање уз оснивање, на добијене дозволе привредног субјекта уписане у одговарајуће регистре код Управе за дуван, са аспекта прописа којима се уређује област производње и промета дувана и дуванских производа

(Мишљење Министарства финансија, бр: 000476205 2025 10520 004 000 011 004 од 5. марта 2025. године)

Према одредби члана 2. Закона о дувану („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 90/07, 95/10, 36/11, 93/12, 108/13, 95/18, 91/19 и 92/23 - у даљем тексту: Закон), прописано је, између осталог, да се производњом и прометом дувана и дуванских производа може бавити само лице које је у складу са овим законом уписано у одговарајуће регистре који се воде код Управе за дуван. Упис у одговарајуће регистре врши се сагласно одредбама чл. 11, 19, 25д, 32, 40, 54, 61, 64б, 64ђ и 65. Закона. Лицу које уписано у одговарајуће регистре, дозвола се може одузети, између осталог, ако ималац дозволе престане да испуњава услове прописане овим законом за њено издавање (чл.13, 21, 25е, 34, 42, 48, 56. и 63. Закона).

Сагласно одредби члана 4. тачка 8) Закона, Управа за дуван, између осталог, утврђује испуњеност услова за обнављање и одузимање дозволе за производњу дуванских производа и припрема предлог акта којим се та дозвола обнавља, односно одузима.

Чланом 5. став 4. Закона прописано је да су лица о којима се воде регистри из става 1. овог члана, дужна да Управи за дуван пријаве сваку промену података уписаних у регистар најкасније у року од 15 дана од дана настале промене.

Одредбом члана 95. став 1. Закона прописано је да предузећа и предузетници који су до дана ступања на снагу овог закона уписани у регистре код Агенције за дуван, настављају да раде под условима под којима су уписани у те регистре, с тим што су дужни да поднесу пријаву за превођење у одговарајући регистар који води Управа за дуван, у року који не може бити дужи од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Према томе, статусне промене, и то статусне промене припајања, односно статусне промене издвајање уз оснивање, немају утицаја на добијене дозволе привредног субјекта, у конкретном случају привредног друштва А, који је уписан у Регистар произвођача дувана; Регистар прерађивача дувана; Регистар произвођача дуванских производа; Регистар привредних субјеката који обављају промет дуванских производа по посебном поступку; Регистар увозника и Регистар извозника, уколико наведене статусне промене не утичу на постојање правног континуитета носиоца дозволе – привредно друштво А, као и да ово правно лице и након извршених статусних промена испуњавања услове прописане овим законом за обављање наведених делатности.

Испуњеност услова прописаних овим законом за обављање наведених делатности утврђује Управа за дуван, након прибављања потребних сагласности надлежних органа, и то министарства надлежног за послове пољопривреде и министарства надлежног за послове здравља.

2. Остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте – течни нафтни гас (ТНГ), који се користи у индустријске сврхе, при чему се мања количина ТНГ-а користи за загревање пословних просторија, у случају када до сада није постојао калориметар који би прецизно

мерио потрошњу гаса за грејање просторија у односу на индустријску потрошњу

(Мишљење Министарства финансија, бр: 003670909 2024 10520 004 000 011 004 од 3. марта 2025. године)

1. Одредбом члана 39а став 1. Закона о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 - др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 93/12, 119/12, 47/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 55/15, 103/15, 108/16, 30/18, 153/20, 53/21, 75/23 и 94/24 - у даљем тексту: Закон), прописано је да купац - крајњи корисник који деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог закона, користи за транспортне сврхе, односно за грејање, може остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте, биогорива и биотечности, под условом да те деривате нафте, биогорива и биотечности набавља од увозника, односно произвођача, да је на те деривате нафте, биогорива и биотечности увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе, да је купац - крајњи корисник платио рачун у коме је исказан обрачунати износ акцизе, а када се ови деривати нафте, биогорива и биотечности продају купцу - крајњем кориснику преко овлашћеног дистрибутера тих деривата нафте, биогорива и биотечности, купац - крајњи корисник остварује право на рефакцију плаћене акцизе под условом да поседује фискални рачун, односно рачун и да је платио те деривате нафте, биогорива и биотечности.

Према ставу 4. наведеног члана закона прописано је право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог закона, који се користе за грејање, остварује лице ради загревања пословног, односно стамбеног простора.

Одредбом члана 2. став 1. Правилника о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене

акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање („Службени гласник РС”, бр. 112/12, 38/13, 93/13, 111/15, 81/18, 93/19 и 130/21 - у даљем тексту: Правилник о рефакцији акцизе за грејање) прописано је да право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) Закона, може да оствари купац - крајњи корисник који наведене деривате нафте, биогорива и биотечности користи за транспортне сврхе и за грејање.

Према члану 27. став 2. тач. 9) и 10) Правилника о рефакцији акцизе за грејање прописано је да се захтев за рефакцију плаћене акцизе подноси на Обрасцу РЕФ-Г, при чему правно лице, подноси, између осталог, доказ о укупној количини набављених деривата нафте, односно биотечности у периоду за који се подноси захтев за рефакцију и доказ о укупној потрошњи деривата нафте, односно биотечности у претходној години.

2. Одредбом члана 39б став 1. Закона, прописано је да купац – купац - крајњи корисник који деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) овог закона, користи као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или када се наведени деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у индустријске сврхе, може остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте и биотечности, под условом да те деривате нафте и биотечности набавља од увозника, односно произвођача, да је на те деривате нафте и биотечности увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе и да је купац - крајњи корисник платио рачун у коме је исказан обрачунати износ акцизе.

Сагласно ставу 3. наведеног члана закона прописано је да право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5) и 6) овог закона, који се користе као енергетска

горива или као репродукциони материјал за индустријске сврхе, остварује лице које те деривате нафте користи за индустријске сврхе.

Према члану 2. став 1. Правилника о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе („Службени гласник РС”, бр. 38/13, 93/13, 111/15, 101/16, 18/18 и 130/21 - у даљем тексту: Правилник о рефакцији акцизе за индустријске сврхе) прописано је да право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона може да оствари купац - крајњи корисник који наведене деривате нафте и биотечности користи као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, односно када се наведени деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних, односно неакцизних производа у индустријске сврхе.

Према члану 6. ст. 2. и 3. Правилника о рефакцији акцизе за индустријске сврхе прописано је да се захтев за рефакцију подноси на [Обрасцу РЕФ-И](#), са прилозима [РЕФ-Иа](#) и [РЕФ-Иб](#), а да уз захтев правно лице, односно предузетник подноси одговарајуће доказе у зависности од делатности за коју је регистрован и стварно обавља, између осталог, рачун о набављеним количинама деривата нафте, односно биотечности у периоду за који се подноси захтев; доказ о плаћању тог рачуна (извод из банке); копију јединствене царинске исправе (ЈЦИ) са подацима о количини увезеног деривата нафте - гасног уља, односно биотечности, као и документ царинског органа о обрачунатом царинском дугу и акцизи, ако подносилац захтева сам увози деривате нафте, односно биотечности; доказ о плаћеном царинском дугу и акцизи за увезене количине, ако подносилац захтева сам увози деривате нафте, односно биотечности.

Према томе, у складу са наведеним законским и подзаконским прописима, привредно друштво А, чија је делатност привредног друштва 1431 – Производња плетених и кукичаних чарапа, која се обавља у оквиру Сектора Ц – Прерађивачка индустрија, које користи течни нафтни, који се користи у индустријске сврхе, при чему се течни нафтни гас за ове намене складишти у заједничким резервоарима одакле се користи за загревање воде у котловима, а пара добијена из тих котлова примарно се користи у производним процесима, укључујући покретање машина у погонима док се мањи део енергије преноси путем цевног система за грејање просторија, како наводите да постоји могућност уградње калориметра, који би прецизно мерио потрошњу гаса за грејање просторија у односу на индустријску потрошњу, има право на рефакцију плаћене акцизе на течни нафтни гас који се користи у индустријске сврхе и на течни нафтни гас који користи за загревање пословних просторија, под условом да испуњава и остале услове прописане Законом и наведеним правилницима.

При томе напомињемо да се утврђивање количине ТНГ који се користи у индустријске сврхе, односно за грејање, за коју се може остварити рефакција плаћене акцизе, у периоду пре уградње калориметра који мери потрошњу гаса за грејање просторија у односу на индустријску потрошњу, према нашем мишљењу, може се користити изјава одговорног пројектанта Пројекта изведеног објекта ТНГ инсталације и лица које је учествовало у подешавању и пуштању у рад парних котлова са енергентом пропан бутан гас, која је достављена у прилогу захтева за давање мишљења, а што је био и један од захтева надлежног пореског органа за доставу документације на поднет захтев за рефакцију плаћене акцизе.

Након уградње калориметра који мери потрошњу гаса за грејање просторија у односу на индустријску потрошњу, рефакција плаћене акцизе може се остварити на основу стварне читане потрошње ТНГ-а, при чему начин читавања потрошње ТНГ није у надлежности Министарства финансија.

ФИНАНСИЈСКИ СИСТЕМ

РАЧУНОВОДСТВО

1. На који начин се у пословним књигама привредног друштва Д.О.О евидентирају некретнине (зграде за металопрерађивачку индустрију и др), као и обрачун амортизације у вези са поменутим некретнинама, које се налазе у власништву оснивача (Републике Србије), али су дате искључиво на коришћење (без права отуђења) овом привредном друштву

(Мишљење Министарства финансија, бр: 1373090 2025 10520 008 001 011 004 од 25. марта 2025. године)

Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/19 и 44/21 – др. закон, у даљем тексту: Закон), уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о корпоративном управљању, извештаји о плаћањима ауторитетима власти и нефинансијско извештавање, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

У предметном захтеву који нам је достављен, наведено је следеће:

„Република Србија је 2017. године основала привредно друштво Д.О.О, а основано је на неодређено време;

Наше питање односи се на обрачун трошкова амортизације некретнина које се Одлуком о оснивању привредног друштва Д.О.О. уносе у имовину Друштва са правом коришћења на непокретностима и исте не чине део улога у основни капитал Друштва већ остају у јавној својини и не могу бити отуђена из имовине друштва;

Напомињемо да смо ове некретнине до сада исказивали у ванбилансној евиденцији и самим тим нисмо обрачунавали нити исказивали трошкове амортизације, а на основу мишљења неколико стручних консултаната.”

Одредбама члана Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС”, број 89/20, у даљем тексту: Правилник) на рачуну 028 - Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми, исказују се улагања која се врше на туђим средствима ради обављања делатности.

Чланом 42. став 4. Правилника прописано је да се на рачуну 532 - Трошкови услуга одржавања, исказују трошкови одржавања некретнина, постројења и опреме, нематеријалне имовине и биолошких средстава, који се не капитализују.

Чланом 43. став 2. Правилника прописано је да се на рачуну 540 - Трошкови амортизације, исказују трошкови амортизације нематеријалних улагања и основних средстава обрачунати према рачуноводственој политици правног лица и предузетника. Рачуноводственим политикама правног лица, односно предузетника, у складу са регулативом која се примењује (у конкретном случају

МСФИ) треба ближе уредити која стална средства подлежу амортизацији.

Додатно указујемо да се на рачунима групе 88 (Ванбилансна актива), односно 89 (Ванбилансна пасива), између осталог исказују преузети производи и роба за заједничко пословање, комисиона роба, роба у консигнацији, материјал и роба примљени на обраду и дораду, средства узета у закуп по основу уговора о пословном лизингу, дата јемства, гаранције и друга права и остала средства која нису у власништву правног лица и предузетника, односно обавезе по основу средстава исказаних у оквиру рачуна 88.

У складу са параграфом 4.4 а) Концептуалног оквира за финансијско извештавање, прописано је да је имовина ресурс који је контролисан од стране ентитета као резултат прошлих догађаја и од кога се очекује прилив будућих економских користи за ентитет.

Имајући у виду наведено, мишљења смо да би у конкретном случају требало пре свега одговорити на претходно питање где се (у чијим пословним књигама) поменуте некретнине (зграде за металопрерађивачку индустрију, земљиште и др.) воде као стално (основно) средство, тј. имовина. Уколико су поменута средства дата привредном друштву Д.О.О. на коришћење/управљање (што је урађено у складу са оснивачким актом који је достављен уз право коришћења без накнаде), од стране оснивача Републике Србије (у чијој су јавној својини поменуте некретнине), у том случају је, према нашем мишљењу, наведене некретнине потребно евидентирати у пословним књигама овог привредног друштва на одговарајућим рачунима групе 88 и 89 сагласно одредбама Правилника. Додатно указујемо да, према информацијама из захтева, ово привредно друштво нема потпуну контролу над поменутим некретнинама (имовином), нити ће је икада стећи, с обзиром да не може да отуђи поменуте некретнине (имовину) нити је оснивачким актом предвиђено да може стећи ово право.

Дакле, уколико је Република Србија и даље власник поменутих некретнина, што је наше разумевање на основу информација из захтева (и ако евидентира у својим пословним књигама некретнине као средства у вези са којим обрачунава трошкове амортизације), уколико би се рецимо поменуте некретнине евидентирале као основно средство по моделу ревалоризације (сагласно МРС 16: Некретнине, постројења и опрема) у пословним привредног друштва Д.О.О, у том случају дошло би до дуплог исказивања истог средства (имовине) и обрачунавања амортизације и код оснивача и поменутог привредног друштва што није исправно.

Напомињемо да би самим тим (под претпоставком да оснивач води поменуте некретнине као основно средство и обрачунава амортизацију), инвестициона (капитална) улагања у наведене некретнине која спроводи привредно друштво Д.О.О. требало евидентирати преко рачуна 028 - Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми, у складу са одредбама Правилника. Додатно напомињемо да би се текуће улагање на поменутих објектима евидентирало преко расхода периода, односно преко рачуна 532 - Трошкови услуга одржавања, а да би све релевантне информације у вези са поменутих некретнинама требало обелоданити у Напоменама уз финансијске извештаје овог друштва.

На крају, желимо да укажемо да су, сагласно члану 43. став 2. Закона, законски заступник, орган управљања и надзорни орган правног лица у складу са законом, односно предузетник, као и одговорно лице из члана 15. овог закона, односно одговорно лице из члана 16. став 4. овог закона, делујући у оквиру надлежности које су им законом и интерном регулативом правног лица односно предузетника додељени, колективно одговорни за истинито и поштено приказивање редовног годишњег финансијског извештаја

и годишњег извештаја о пословању и консолидованог годишњег финансијског извештаја и консолидованог годишњег извештаја о пословању. С тим у вези, у конкретном случају, привредно друштво Д.О.О. је у обавези да састави финансијске извештаје у складу са одговарајућом рачуноводственом регулативом (према подацима Агенције за привредне регистре ово привредно друштво примењује МСФИ), док је крајња одговорност ревизора да потврди, односно изрази мишљење о усклађености тих финансијских извештаја са поменутом регулативом.

2. Да ли је привредни субјект који је извођач радова (претежна делатност), а уједно се бави и производњом асфалта у обавези да има књиговодствену лагер листу или аналитичку картицу робе из које се види количина произведеног асфалта на годишњем нивоу, а у смислу класе 9: Обрачун трошкова и учинака - Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике

(Мишљење Министарства финансија, бр: 001121647 2025 10520 016 000 011 001 од 13. марта 2025. године)

Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/19 и 44/21 – др. закон, у даљем тексту: Закон) уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја

о пословању, извештаја о корпоративном управљању, извештаји о плаћањима ауторитетима власти и нефинансијско извештавање, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

Чланом 8. став 1. Закона прописано је да правна лица, односно предузетници општим актом, у складу са овим законом, уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и правовремено откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

У складу са чланом 14. став 1. Закона прописано је да правна лица и предузетници пословне промене књиже на рачунима прописаним контним оквиrom и, ако је применљиво, на рачунима насталим рашчлањавањем рачуна који су прописани у контном оквиру.

Сагласно члану 66. став 1. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС”, број 89/20, у даљем тексту: Правилник) прописано је да правна лица и предузетници који обављају производну делатност у класи 9 обавезно воде основне рачуне 900, 902, групе рачуна 95 и 96 и рачуне 980, 982 и 983. Остале рачуне предвиђене у класи 9, лица из става 1. овог члана

воде у складу са својим потребама и начином обрачуна трошкова и учинака (Члан 66. став 2. Правилника).

Сходно члану 66. став 3. Правилника правна лица и предузетници који не обављају производну делатност нису обавезни да воде евиденцију у оквиру рачуна класе 9.

Обрачун трошкова и учинака представља посебан сегмент Контног оквира (тзв. погонско књиговодство) у оквиру којег се евидентирају пословне промене у вези са праћењем трошкова насталих приликом производње производа и вршења производних услуга (залихе недовршене производње) и праћењем трошкова насталих у вези са произведеним, испорученим и продатим производима (залихе готових производа), односно извршеним и фактурисаним производним услугама.

Овим путем додатно указујемо да правна лица која обављају производну делатност и на крају периода имају залихе недовршене производње и готових производа, не могу утврдити финансијски резултат (добит или губитак) без података о цени коштања на крају обрачунског периода који се обезбеђују у посебном књиговодству које се води у класи 9: Обрачун трошкова и учинака. У поменутој класи 9 врши се распоређивање трошкова на места и носиоце трошкова, тако што се из финансијског књиговодства са рачуна класе 5: Расходи, преузимају они трошкови који се у складу са општим актом и рачуноводственој политици правног лица укључују у цену коштања недовршене производње и готових производа.

Имајући у виду све горе наведено, мишљења смо да је, у конкретном случају, привредни субјект који обавља производну делатност (бави се производњом асфалта) у обавези да, сагласно

одредбама Правилника, у класи 9 води основне рачуне 900, 902, групе рачуна 95 и 96 и рачуне 980, 982 и 983. Остале рачуне предвиђене у класи 9, привредни субјект може да води у складу са својим потребама и начином обрачуна трошкова и учинака.

Одговор у вези са применом прописа дат је према подацима које сте изнели у захтеву. Напомињемо да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС“, број 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18), мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

У складу са чланом 18. тачка 2) Законом о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, 43/03 са изменама и допунама) подносилац захтева за ово мишљење је ослобођен је плаћања републичке административне таксе.

ПОДСЕТНИК
ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ
У МАРТУ 2025. ГОДИНЕ

ЗАКОНИ	
Закон о измени и допунама Закона о порезу на доходак грађана	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.
Закон о утврђивању гарантне шеме и субвенционисању дела камате као мера подршке младима у куповини прве стамбене непокретности	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.
Закон о задуживању Републике Србије код Banca Intesa AD Београд за потребе финансирања Пројекта Рума–Шабац–Лозница	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.
Закон о задуживању Републике Србије код UniCredit Bank Srbija a.d. Београд за потребе финансирања Пројекта Рума–Шабац–Лозница	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.

Закон о давању гаранције Републике Србије у корист Банке Поштанска штедионица акционарско друштво Београд за измиривање обавеза Јавног предузећа „Србијас” Нови Сад за финансирање развоја дистрибутивне мреже, укључујући мерне станице као и рехабилитацију гасоводног система и јачање транспортних и складишних капацитета гасовода у Републици Србији	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.
Закон о давању гаранције Републике Србије у корист Банса Intesa AD Beograd и Банке Поштанска штедионица акционарско друштво Београд за измиривање обавеза Јавног предузећа „Србијас” Нови Сад, по основу Уговора о кредиту ради изградње разводног гасовода Лесковац–Врање	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.

Закон о давању гаранције Републике Србије у корист ОТП банке Srbija akcionarsko društvo Novi Sad и Банке Поштанска штедионица акционарско друштво Београд за измиривање обавеза Јавног предузећа „Србијагас” Нови Сад, по основу Уговора о кредиту ради изградње примопредајних станица Хоргош, подземно складиште гаса Банатски Двор и Лозница	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.
Закон о давању гаранције Републике Србије у корист Банса Intesa AD Beograd за измиривање обавеза Јавног предузећа „Србијагас” Нови Сад, по основу Уговора о кредиту ради изградње разводног гасовода Београд–Ваљево–Лозница	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.
Закон о изменама и допунама Закона о банкама	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.
Закон о изменама и допунама Закона о девизном пословању	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.

Закон о давању гаранције Републике Србије у корист Немачке развојне банке KfW, Франкфурт на Мајни, по задужењу Акционарског друштва „Електропривреда Србије”, Београд (Пројекат обновљивих извора енергије Костолац – Ветропарк)	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.
Закон о изменама и допунама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.
Закон о задуживању Републике Србије код ОТП банке Србија а.д. Нови Сад за потребе финансирања Пројекта изградње брзе саобраћајнице, деоница Пожаревац – Голубац (Дунавска магистрала)	Сл. гласник РС, бр. 19 од 06. марта 2025.
Закон о потврђивању Уговора о гаранцији између Европског друштва за финансирање железничких возних средстава (ЕУРОФИМА) и Републике Србије, која поступа преко Министарства финансија, у вези са државном гаранцијом према члану 5 Еурофима конвенције	Сл. гласник РС- Међународни уговори, бр. 1 од 18. марта 2025.

Закон о потврђивању Финансијског уговора ЕПС Зелено финансирање А између Републике Србије и Европске инвестиционе банке	<i>Сл. гласник РС- Међународни уговори</i> , бр. 1 од 18. марта 2025.
Закон о потврђивању Уговора о зајму (Пројекат соларно-термалне електране у Новом Саду) између Републике Србије и Европске банке за обнову и развој	<i>Сл. гласник РС- Међународни уговори</i> , бр. 1 од 18. марта 2025.
Закон о потврђивању Споразума о зајму између KfW, Франкфурт на Мајни и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије делујући преко и путем Министарства финансија за „Програм ефикасног водоснабдевања и пречишћавања отпадних вода за еколошке и одрживе градове у Републици Србији („Зелени градови”) (DKTI)“	<i>Сл. гласник РС- Међународни уговори</i> , бр. 1 од 18. марта 2025.
Закон о потврђивању Уговора о гаранцији ЕПС Ревитализација Власинских ХЕ између Републике Србије и Европске банке за обнову и развој	<i>Сл. гласник РС- Међународни уговори</i> , бр. 1 од 18. марта 2025.

Закон о потврђивању Уговора о кредитном аранжману бр. ЦРС1028 01 Г између Француске агенције за развој, као Зајмодавца и Републике Србије, као Зајмопримца за Пројекат модернизације железничког сектора у Србији – друга фаза	<i>Сл. гласник РС- Међународни уговори</i> , бр. 1 од 18. марта 2025.
Закон о потврђивању Уговора о зајму Програм чврстог отпада у Србији, фаза III између Републике Србије и Европске банке за обнову и развој	<i>Сл. гласник РС- Међународни уговори</i> , бр. 1 од 18. марта 2025.
Закон о потврђивању Уговора о кредитном аранжману бр. CRS 1029 01 Н између Француске агенције за развој и Републике Србије	<i>Сл. гласник РС- Међународни уговори</i> , бр. 1 од 18. марта 2025.
Закон о потврђивању Споразума о зајму (Додатно финансирање за Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој	<i>Сл. гласник РС- Међународни уговори</i> , бр. 1 од 18. марта 2025.

Закон о потврђивању Споразума о зајму између Европске уније, коју представља Европска комисија, као зајмодавца и Републике Србије, као зајмопримца и Народне банке Србије, као фискалног агента зајмопримца, у оквиру Инструмента за реформу и раст за Западни Балкан	<i>Сл. гласник РС- Међународни уговори</i> , бр. 1 од 18. марта 2025.
УРЕДБЕ	
Уредба о поступку и роковима уновчења имовине и намирења поверилаца у поступцима стечаја и ликвидације финансијских институција, као и поступању Агенције за осигурање депозита у вези са обављањем послова у име и за рачун Републике Србије	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 21 од 13. марта 2025.
Уредба о изменама Уредбе о ближим условима, начину и поступку за издавање дозволе за приређивање посебних игара на срећу у играчницама	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 27 од 24. марта 2025.

ПРАВИЛНИЦИ	
Правилник о изменама и допуни Правилника о пореској пријави о обрачунатим доприносима за обавезно социјално осигурање за осниваче, односно чланове привредног друштва	Сл. гласник РС, бр. 18 од 03. марта 2025. год.
Правилник о електронским отпремницама	Сл. гласник РС, бр. 21 од 13. марта 2025. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит правних лица	Сл. гласник РС, бр. 21 од 13. марта 2025. год.
Правилник о измени Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова	Сл. гласник РС, бр. 23 од 18. марта 2025. год.
ОСТАЛО	
Износ месечне основице доприноса за обавезно здравствено осигурање лица за која се средства за уплату доприноса обезбеђују у буџету Републике Србије за 2025. годину	Сл. гласник РС, бр. 21 од 13. марта 2025. год.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Ана Панчић. – Год. 32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132